ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΑΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.

Τόμος Γ'. ΑΡΙΘΜ. 24 (72).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἰανουαρίου καὶ 1. Ἰουλίου ἑκάστου ἔτους, ἑξάμηνος μόνον καὶ προπληρωτέα. Πανταχοῦ φράγκ. χρ. 10 ἢ μάρκ. 8.

ΕΤΟΣ Γ'. τῇ 15/27. *Δεκεμβρίου* 1887.

† ΠΑΥΛΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ.

Ἐγεννήθη ἐν Καλαρρύταις τῆς Ἠπείρου κατὰ τὸ 1819 ὑπὸ πατρὸς Ἰωάννου Λάμπρου, ὅστις κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς Ἐπαναστάσεως ἀπηγχονίσθη μετ' ἄλλων προκρίτων ὁμοεθνῶν ἐν Ἰωαννίνοις, ἡ δὲ σύζυγος αὐτοῦ φεύγουσα τὴν γενικὴν πανωλεθρίαν εὗρεν ἄσυλον ἐν Κερκύρᾳ μετὰ τοῦ νηπίου ἔτι Παύλου. Ὁ παῖς ἐκεῖνος μετά τινα χρόνον, ὀρφανὸς πατρὸς καὶ μητρός, ἐφιλοξενεῖτο παρὰ τῷ θείῳ αὐτοῦ ἐν Χαλκίδι Παπαγεωργίῳ, χρυσοχόῳ, καὶ προχωρούσης τῆς ἡλικίας ἐξεμάνθανε παρὰ τοῦ συγγενοῦς τὴν χρυσοχοϊκὴν τέχνην. Ἐκ Χαλκίδος μετῴκησεν εἰς Κέρκυραν πάλιν, δὲν ἐβράδυνε δὲ νὰ συνεχίσῃ τὸ χρυσοχοϊκόν του στάδιον παρὰ τῷ ἐκ Ζακύνθου Διον. Κοντομανώλῃ, παρ' ᾧ καὶ ἔθηκε τὰς βάσεις τῆς μετὰ ταῦτα ἀναπτύξεώς του γενόμενος βραδύτερον καὶ γαμβρός του ἐπὶ θυγατρί.

Ἀλλ' ὁ Παῦλος Λάμπρος δὲν ἦτο προωρισμένος διὰ τὸν στενὸν κύκλον τῆς ἐν Κερκύρᾳ χρυσοχοϊκῆς. Εὐφυΐα ἐκ τῶν σπανίων, μνήμη ἀπέραντος, φιλοπονία παροιμιώδης κατέστησαν αὐτὸν διακεκριμένον, εἴπερ τις καὶ ἄλλος δὲ αὐτὸς δικαιοῦται νὰ κληθῇ αὐτοδίδακτος. Ἐν Κερκύρᾳ εἶχε γνωρίσει τὸν ἄγγλον ἀρχαιόφιλον Γουδαίους, ὅστις τῷ ἐνέπνευσεν τὴν πρὸς τ' ἀρχαῖα νομίσματα ἀγάπην, μεταβληθεῖσαν σὺν τῷ χρόνῳ εἰς πάθος· ηὐτύχησε δὲ μετά τινα ἔτη νὰ γνωρισθῇ καὶ μετὰ τοῦ Μουστοξύδου, καὶ οὕτω ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ηὐρύνετο ὁ κύκλος τῶν γνωριμιῶν του καὶ τῶν γνώσεών του καὶ ἐτελειοποιεῖτο ὁ φιλομαθὴς νέος εἰς τὴν νομισματικὴν ἐπιστήμην ἀναγινώσκων, μελετῶν καὶ νυχθημερὸν ἐργαζόμενος. Ἡ Κέρκυρα, ἔνθα διέμεινε μέχρι τοῦ 1860, ὅτε μετέβη πανοικεὶ εἰς Ἀθήνας, ὑπῆρξε δευτέρα πατρίς του, ἐτιμήθη δὲ καὶ ἠγαπήθη ὑπὸ τῶν Κερκυραίων ὡς μεταξὺ αὐτῶν ἐργασθεὶς καὶ συμβιώσας.

ΠΑΥΛΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ.

Ἐγεν. ἐν Καλαρρύταις τῷ 1819, † τῇ 11. Ὀκτωβρίου ἐν Ἀθήναις.

Τὰς περὶ τὴν νομισματικὴν ἐργασίας τοῦ ἀειμνήστου ἀνδρὸς πάντες γινώσκουσιν. Ὁ Λάμπρος ἐγένετο εἷς τῶν κρατίστων τοῦ κόσμου νομισματολόγων· ἐν Ἑλλάδι πλὴν τοῦ Ποστολάκα δὲν εἶχεν ἄλλον ἐφάμιλλον. Ἀπεριόριστον σεβασμὸν εἰς τὰς γνώμας του, προκειμένου περὶ νομισμάτων, εἶχον ἔξοχοι ἀρχαιολόγοι καὶ νομισματολόγοι, οἷοι ὁ Κούρτιος, ὁ Βάδδιγκτων, ὁ Φρειδλένδερ καὶ ἄλλοι. Αἱ νομισματικαὶ συλλογαί του, ἡ τῶν Ἰονίων νήσων, ἡ μεσαιωνική, ἡ βυζαντινὴ εἰσὶ περιώνυμοι διά τε τὸ μέγιστον ποσὸν καὶ τὴν σπανιότητα τῶν νομισμάτων.

Ἀλλ' ὁ Παῦλος Λάμπρος κατεγίνετο καὶ εἰς τὴν νεωτέραν καὶ τὴν μεσαιωνικὴν φιλολογίαν. Ἀσχολούμενος ἀπὸ ἐτῶν περὶ τὴν σύνταξιν μονογραφίας περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι τυπογραφείων μετ' ἐπιμελείας συνῆγε τὰ ἀπανταχοῦ

τῆς Ἀνατολῆς ἐκτυπωθέντα βιβλία ἀπὸ τῆς Ἁλώσεως καὶ ἐντεῦθεν, κατεγίνετο δ' ἐπ' ἐσχάτων καὶ εἰς τὴν σύνταξιν ἑτέρας μονογραφίας „περὶ τῶν ἐκ Καλαρρυτῶν χρυσοχόων καὶ τῆς τέχνης αὐτῶν", ἥτις τέχνη περιώνυμος ἄλλοτε ἐν Ἠπείρῳ μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνων καὶ αὐτὴ ἀπεσβέσθη. Τὰ χειρόγραφά του ταῦτα, καὶ εἴ τινα ἕτερα, θὰ δημοσιεύσωσι βέβαια τὰ φιλόστοργα καὶ εὐπαίδευτα τέκνα του.

Πλὴν τῶν πολλῶν εἰδικῶν διατριβῶν, δημοσιευθεισῶν εἰς διάφορα περιοδικὰ συγγράμματα, κατέλιπεν ὁ Παῦλος Λάμπρος καὶ τὰ ἑξῆς δέκα καὶ ὀκτὼ συγγράμματα: α΄. Περὶ ἓξ χρυσῶν νομισμάτων τοῦ Φιλίππου. Ἐν Κερκύρᾳ, 1855. Τοῦτο μετέφρασεν εἰς τὴν γαλλικὴν ὁ Μαρῖνος Π. Βρετός. — β΄. Monete inedite dei gran Maestri dell' ordine di S. Giovanni di Gerusaleme in Rodi. Venezia 1865. Μετάφρασις ἐκ τῆς „Πανδώρας" ἐκδοθεῖσα ὑπὸ C. Kunz. — γ΄. Monete inedite dei gran Maestri. Primo Supplemento. Venezia 1866. — δ΄. Illustrazione di duo monete inedite battute dai Conti di Salona. Atene 1866. — ε΄. Ἀνέκδοτον νόμισμα Σαρουχχάν, ἐμίρου τῆς Ἰωνίας, κοπὲν ἐν Ἐφέσῳ. Ἐν Ἀθήναις 1870. — στ΄. Νομίσματα τῆς νήσου Ἀμοργοῦ καὶ τῶν τριῶν αὐτῆς πόλεων Αἰγιάλης, Μινώας καὶ Ἀρκεσίνης. Ἐν Ἀθήναις 1870. — ζ΄. Ἀνέκδοτα νομίσματα κοπέντα ἐν Πέρᾳ ὑπὸ τῆς αὐτόθι ἀποικίας τῶν Γενουησίων. Ἐν Ἀθήναις 1870. — η΄. Unedirte Münzen und Bleibullen der Despoten von Epirus. Wien 1873. — θ΄. Ἀνέκδοτα νομίσματα τοῦ Μεσαιωνικοῦ βασιλείου τῆς Κύπρου (μετὰ γαλλικῆς μεταφράσεως). Ἐν Ἀθήναις 1876. — ι΄. Ἀνέκδοτα νομίσματα κοπέντα ἐν Γλαρέντσᾳ κατὰ μίμησιν τῶν Ἐνετικῶν ὑπὸ Ῥοβέρτου τοῦ ἐξ Ἀνδηγαυῶν, ἡγεμόνος τῆς Πελοποννήσου. Ἐν Ἀθήναις 1870. — ια΄. Monnaies inédites d'Antioche et de Tripoli. Le Mans 1875. — ιβ΄. Monnaies inédites des grands Maitres de l'ordre de S. Jean de Jerusalem. Paris 1877. — ιγ΄. Monnaies inédites de Chio. Paris 1877. — ιδ΄. Monnaies inédites de Pierre-Raymond Zacosta. Athènes 1877. — ιε΄. Ἀνέκδ. νομίσμ. καὶ μολυβδόβουλλα τῶν κατὰ τοὺς μέσους αἰῶνας δυναστῶν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις 1880. — ιστ΄. Νομίσμ. καὶ μετάλ. τῆς Ἑπτανήσου Πολιτείας καὶ τῆς προσωρινῆς τῶν Ἰονίων νήσων παρὰ τῶν Ἄγγλων κατοχῆς. Ἐν Ἀθήναις 1884. — ιζ΄. Νομίσμ. τῶν ἀδελφῶν Μαρτίνου καὶ Βενεδίκτου Β΄. Ζαχαριῶν, δυναστῶν τῆς Χίου. Ἐν Ἀθήν. 1884. — ιη΄. Μεσαιωνικὰ νομίσματα τῶν δυναστῶν τῆς Χίου. Ἐν Ἀθήν. 1886.

Τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα τὰ ἔργα τοῦ Παύλου Λάμπρου ἐν τῷ συγγραφικῷ σταδίῳ, οὗ ἤρξατο ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1855 καὶ ἐξηκολούθησεν ἐπὶ τριάκοντα ἔτη. Δὲν ὑπάρχει ἀρχαιολόγος ἢ νομισματολόγος ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ, ὅστις ὄχι μόνον νὰ μὴ γνωρίζῃ τὰ συγγράμματα ταῦτα, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ τὰ ἀναφέρῃ συγγράφων. Τοιοῦτον ἄνδρα ἐπέπρωτο ἐνωρίτερον τοῦ δέοντος ν' ἀπολέσῃ ἡ Ἑλλάς· ἄνευ ὑπερβολῆς δέ, τό κενόν, τὸ ὁποῖον ἐγκαταλείπει, εἶνε δυςαναπλήρωτον.

ΑΙΦΝΙΔΙΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ ΚΑΙ ΑΦΥΣΙΚΟΙ ΘΑΝΑΤΟΙ.

(Κατὰ τὸν ἐν Μονάχῳ καθηγ. Νουσβάουμ.)

(*τέλος.*)

Ἄλλως ἔχει τὸ πρᾶγμα, ὅταν ἡ ἀτμοσφαῖρα, ἐν ᾗ τις ἀσφυκτιᾷ, εἶνε δηλητηριώδης. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πᾶσα βοήθεια πρέπει νὰ γίνεται μετὰ προςοχῆς πρὸς ἀποφυγὴν πάσης βλάβης αὐτοῦ τοῦ βοηθοῦντος. Ὅταν τις εὑρίσκηται ἀναίσθητος ἐν δωματίῳ πλήρει ὀξειδίου ἄνθρακος, πρέπει ν' ἀνοιγῶσιν ἢ νὰ θραυσθῶσι θύραι καὶ παράθυρα, ἵνα εἰςέλθῃ καθαρὸς ἀήρ. Τώρα δύναταί τις ἀκινδύνως νὰ εἰςέλθῃ εἰς τὸ δωμάτιον καὶ νὰ ἐξαγάγῃ ἐξ αὐτοῦ τὸν πάσχοντα, ὃν περιβρέχουσι κατόπιν διὰ ψυχροῦ ὕδατος καὶ τεχνητῶς ἀναγκάζουσι ν' ἀναπνεύσῃ. Μᾶλλον τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξειδίου ἐπικίνδυνον εἶνε τὸ φωταέριον. Ἐὰν τοῦτο ἀναμιχθῇ μετὰ τοῦ ἀέρος καὶ εἰςέλθῃ τις εἰς τὸν τὸ μῖγμα τοῦτο περιέχοντα χῶρον, κρατῶν ἀνημμένην λαμπάδα ἢ λυχνίαν εἰς τὴν χεῖρα, ἀμέσως συμβαίνει φοβερὰ ἔκρηξις. Μεγάλη λοιπὸν ἀπαιτεῖται προςοχή. Ἐπίσης μετὰ προςοχῆς πρέπει νὰ προςέρχηταί τις βοηθὸς εἰς τὸν πεσόντα ἐντὸς φρέατος, χάνδακος καὶ τῶν ὁμοίων. Πολλάκις συμβαίνει οἱ σωτῆρες νὰ καταλαμβάνωνται ὑπὸ σκοτοδίνης, νὰ πίπτωσι καὶ αὐτοὶ καὶ οὕτω νὰ γίνωνται θῦμα τῆς ἀβουλίας καὶ τῆς σπουδῆς των.

Καὶ ἡ μέθη δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς δηλητηριασμός. Εἴς τινας χώρας ἡ θανατηφόρος μέθη τόσον ἔγινε συχνή, ὥςτε παρέστη ἀνάγκη νὰ ἐπεμβῶσι κατ' αὐτῆς καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ νόμοι. Τί ποιητέον λοιπὸν ἐν περιπτώσει τοιαύτης μέθης; Τὸ καλλίτερον καὶ δραστικώτερον φάρμακον εἶνε ὁ ἐμετός, τὸν ὁποῖον δυνάμεθα τεχνητῶς νὰ προκαλέσωμεν. Ἐὰν τοῦτο δὲν ἐπιτυγχάνεται πλέον, ἀπαλλάσσομεν τὸν πάσχοντα τῶν ἐνδυμάτων, δροσίζομεν τὴν κεφαλήν του δι' ὕδατος, δίδομεν αὐτῷ ὀλίγον ὄξος, ἅλας ἢ πικρὸν καφφέν, τὸν ἐξαπλόνομεν εἰς εὐάερον θέσιν ἀφ' οὗ τὸν καλύψωμεν διὰ θερμῶν σκεπασμάτων καὶ τὸν ἀφίνομεν νὰ κοιμηθῇ ἐπὶ πολλὰς ὥρας.

Συνηθεστάτη παρ' ἡμῖν ἀδιαθεσία εἶνε καὶ αἱ αἰφνιδίως ἐπερχόμεναι δυςπεψίαι. Ἡ δυςπεψία προέρχεται ἢ ἐκ πολυφαγίας, ἢ ἐκ βρώσεως δυςπέπτων οὐσιῶν. Πολλάκις ἡ φύσις δύναται μόνη νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν ὀργανισμὸν εἰς τὴν προτέραν ἰσορροπίαν, ἀναγκάζουσα τὸν πολυφάγον νὰ ἐκβάλῃ τοῦ στομάχου του ὅσα δὲν ἔπρεπε πλέον νὰ εἰςαγάγῃ εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν συμβαίνει πάντοτε. Τὸ ὀρθότερον ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἶνε νὰ ἐπιρρωσθῇ ἡ μετουσίωσις. Τοῦτο δὲ γίνεται διὰ μακρυνῶν περιπάτων καὶ ἐκδρομῶν, καί, ὅπου δυνατόν, διὰ σωματικῶν ἀσκήσεων. Κυρίως πρόκειται ἐνταῦθα νὰ τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν ὅσον τὸ δυνατὸν πλειότεροι μυῶνες καὶ νὰ καταπονηθῶσιν ἐντὸς βραχυτάτου χρόνου. Δύναταί τις π. χ. νὰ περιφέρηται εἰς τὸ δωμάτιόν του ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν δακτύλων τῶν ποδῶν ἔχων τὰς χεῖρας προεκτεταμένας καὶ κινῶν τοὺς βραχίονας, ἢ νὰ τρίβῃ τὸ σῶμά του δι' ὑφάσματος βεβρεγμένου ἐν ὕδατι τῆς Κολωνίας κτλ. Ἐὰν ἡ δυςπεψία προεκλήθη διὰ δηλητηριασμοῦ (ἀμμανιτῶν κτλ.) ἡ θεραπεία αὐτῆς εἶνε δυςχερεστέρα, διότι τὰ συμπτώματα παρουσιάζονται μετὰ τὴν πέψιν καὶ τὸ δηλητήριον μετετοπίσθη ἤδη εἰς τὸν ἐντερικὸν σωλῆνα.

Καθ' ὅλα τὰ εἴδη τοῦ δηλητηριασμοῦ, ὅπως δήποτε καὶ ἂν ὀνομάζωνται ταῦτα, ἡ μόνη πρακτικὴ καὶ ὠφέλιμος μέθοδος πρὸς θεραπείαν των εἶνε ἡ ἐπιδιώκουσα τὴν ἀραίωσιν καὶ διάκρισιν τοῦ δηλητηρίου. Τὸ καλλίτερον φάρμακον ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην εἶνε ὅσον ἔνεστι μεγάλαι δόσεις δυνατοῦ τεΐου. Καὶ αὐτὸ τὸ θερμὸν ὕδωρ φέρει πολλάκις λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Τὸ τεῖον ὅμως ἐνισχύει καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς καρδίας, παραλυομένης διὰ τοῦ δηλητηρίου. Τοῦτο δύναται προςέτι νὰ εἰςδύσῃ εἰς τὸν ὀργανισμὸν καὶ διὰ τραύματος, π. χ. διὰ δήγματος ἐντόμου, ὄφεως, ἢ κυνός. Κύριον μέλημα τοῦ θεραπεύοντος εἰς τοιαύτην περίστασιν εἶνε νὰ ἐμποδίσῃ ἐγκαίρως τὸν ἰὸν ἀπὸ τοῦ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν καρδίαν. Πρέπει λοιπὸν τὸ δηχθὲν μέλος νὰ συμπιεσθῇ ἰσχυρῶς κάτωθεν τῆς πληγῆς καὶ νὰ παρακωλυθῇ ἡ κυκλοφορία του. Τοιουτοτρόπως φράττεται ἀφ' ἑνὸς ὁ δρόμος του πρὸς τὴν καρδίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκπιέζεται τὸ δηλητηριασθὲν αἷμα. Τούτου γενομένου, τὸ τραῦμα πρέπει να πλυθῇ καὶ νὰ περιδεθῇ ἐπιμελῶς διὰ φανικοῦ ὀξέος κτλ. Καὶ ἂν ταῦτα πάντα καλῶς γίνωσι, πάλιν δὲν βλάπτει καθόλου ἐαν ὁ ἀσθενὴς πίῃ μεγάλας δόσεις τεΐου.

Οὐδεμίαν σχεδὸν πρώτην βοήθειαν δύναται νὰ παράσχῃ ὁ μὴ ἰατρὸς εἰς τοὺς καέντας. Τὸ μόνον ὅπερ δύναται νὰ πράξῃ εἶνε νὰ μὴ μεταφέρῃ τὸν καέντα ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, πρὶν ἢ περιδεθῶσιν ὅλαι του αἱ πληγαὶ καὶ μετριασθῶσιν οἱ πόνοι.

Εἶδος δηλητηριασμοῦ εἶνε καὶ ἡ ἀπόψυξις. Τὸ αἷμα παγόνει καὶ διαλυόμενον διὰ τῆς θερμότητος γίνεται δηλητηριῶδες. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει τὸν παγωμένον ἀμέσως νὰ τὸν θερμαίνωμεν, διὰ νὰ μὴ ἀποδίδηται εἰς τὴν κυκλοφορίαν μέγα ποσὸν τοῦ ἀποπαγέντος αἵματος, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ τρίβωμεν αὐτὸν διὰ χιόνος, να τον θέτωμεν ἐπὶ ψυχρᾶς κλίνης καὶ ἀφ' οὗ παρέλθωσι πολλαὶ ὧραι νὰ τὸν μεταφέρωμεν εἰς θερμὸν δωμάτιον. Ἡ κατάστασις τῆς ἀποψύξεως δύναται να διαρκέσῃ 5—6, ἐνίοτε δὲ καὶ 10—12 ἡμέρας χωρὶς ὁ παγωμένος νὰ ᾖνε νεκρός. Ἐξωτερικῶς παρέχει ὅλα τὸ σημεῖα τοῦ θανάτου, ὑπάρχει ὅμως πάντοτε μία μικρὰ συγκοινωνία μεταξὺ καρδίας καὶ πνεύμονος. Δια νὰ βεβαιωθῶμεν δὲ ὅτι διαρκεῖ ἀκόμη ἡ ζωή, θέτομεν τὸ οὖς ἐπὶ τῆς καρδίας καὶ ἀκούομεν τοὺς παλμοὺς αὐτῆς, ἢ-καταφεύγομεν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν βελονῶν. Εὔρρωστοι, ὑγιεῖς, καλῶς τεθραμμένοι καὶ μὲ ἰσχυρὰν θέλησιν πεπροικισμένοι ἄνθρωποι δύνανται ἄνευ βλάβης νὰ ὑποφέρωσι ψῦχος μέχρι 50° Ῥεώμύρου.

Ἅμα ὡς ἄνθρωπός τις ἀσθενήσῃ, ὁ ἰατρὸς τὸν διατάσσει νὰ κατακλιθῇ. Ἡ κλίνη εἶνε ὁ σπουδαιότατος παράγων κατὰ τὴν θεραπείαν πάσης νόσου. Ἐν τῇ κλίνῃ διανέμεται ἡ ἐσωτερικὴ θερμότης ἰσομερῶς πρὸς τὴν περιφέρειαν τοῦ σώματος. Συχνάκις καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἀγνοοῦμεν τί ἀκριβῶς πάσχομεν καὶ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκομεν τῆς ἀσθενείας μας. Ἐπέρχεται πυρετὸς κτλ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅ,τι παρήγγειλεν ἐν τῇ διαθήκῃ του εἰς τῶν μεγαλειτέρων πρακτικῶν ἰατρῶν τοῦ αἰῶνός μας πρὸς τοὺς τρεῖς υἱούς του, οἱ ὁποῖοι καὶ οἱ τρεῖς ἔγιναν καὶ αὐτοὶ ἰατροί: „ὅλοι οἱ πυρέσσοντες ἀσθενεῖς πρέπει νὰ ἔχωσι τὴν κεφαλὴν ψυχράν, τοὺς πόδας θερμοὺς καὶ τὸ σῶμα ἀπηλλαγμένον βαρέων σκεπασμάτων".

ΦΥΛΛΙΔΑΣ ΚΑΙ ΧΑΡΙΤΩ.

(ΔΙΗΓΗΜΑ ΕΚ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΟΣ.)

(*τέλος*).

Ἡ Χρυσηΐς ἔσπευσε μετὰ χαρᾶς εἰς τὸν πύργον, ἔκρουσε τὴν θύραν τοῦ κοιτῶνος, ἐν ᾧ ἐκλειδώθη ἡ Χαριτώ, καὶ ἐφώνησε: „Χαριτώ, κόρη μου, ἐνδύσου γλήγορα· ὁ Φυλλίδας, ὁ ἀρραβωνιαστικός Σου εἶνε ἐδῶ καὶ ἔδεσεν ὅλους τοὺς κλέφτας ἐκεῖ κάτω. Σήκω νὰ Σὲ πάγω 'ς αὐτόν." Ἡ Χαριτὼ ἔδειξεν εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὅτι ἦτο γνησία ἀπόγονος τῆς Πηνελόπης, ἥτις, ὅταν ἀνηγγέλθη αὐτῇ ὅτι ὁ σύζυγός της ἐπέστρεψε καὶ ἐφόνευσεν ὅλους τοὺς μνηστῆράς της, δὲν ἐπίστευσεν εἰς τὸ χαρμόσυνον ἄγγελμα, καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς δυςπιστίας ἀπεκρίθη εἰς τὴν Χρυσηΐδα: „Μή με περιγελᾷς, καϋμένη, εἰς αὐτὴν τὴν δυςτυχίαν μου. Μ' ἐξύπνησες ἀπὸ ἕνα ὡραῖον ὄνειρον καὶ μ' ἔρριψες πάλιν εἰς τὴν φρικώδη πραγματικότητα." — „Δέν Σε περιγελῶ, παιδί μου" ἀπήντησεν ἡ Χρυσηΐς, „Σ' ὁρκίζομαι εἰς ὅλους τοὺς Θεούς. Ἔλα καὶ θὰ ἰδῆς ὅλα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς Σου." Τότε ἔσπευσεν ἡ Χαριτὼ καὶ ἠκολούθησε τὴν γραῖαν εἰς τὴν αὐλήν, ὅπου ὁ Φυλλίδας τὴν προϋπήντησε μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας. Καὶ ἔπεσεν ἡ κόρη ὀδυρομένη εἰς τὰς ἀγκάλας του.

Οἱ ἀκολουθήσαντες τὸν Κτησίαν ἔνοπλοι δοῦλοι καὶ λοιποὶ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ του ἄνδρες ἀνέμενον κατὰ τὴν εἴςοδον τοῦ ἄντρου τὸν Φυλλίδαν, ὅςτις παρέμεινε βέβαια ἐπί τινα χρόνον πλησίον τῆς Χαριτοῦς του. Τούτους ἐπλησίασε πεφοβισμένη καὶ περίφροντις ἡ Χρυσηΐς, ἥτις ἀπετάθη πρὸς τὸν Ἀρκάδα, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζεν ὡς παλαιὸν τῆς συμμορίας μέλος, καὶ τῷ εἶπε: „Καὶ τί θ' ἀπογείνω ἐγώ; Θὰ μὲ παραδώσουν κι' ἐμένα μαζῆ μὲ τοὺς ἄλλους εἰς τὰς ἀρχάς, καὶ ἔπειτα . . . τί ἔχω νὰ πάθω!" — „Ἡσύχασε, Χρυσηΐς", εἶπεν ὁ Ἀρκάς, „δὲν θὰ πάθῃς κανένα κακό· ἐγὼ 'ξεύρω, ὅτι στανικῶς μένεις ἐδῶ, καὶ ὅτι δὲν εἶσαι δὰ καὶ τόσο κακιά· θὰ τὸ 'πῶ 'ς τ' ἀφεντικά." Καὶ τὴν ὡδήγησε πρὸς τὸν Κτησίαν, εἰς τοῦ ὁποίου ἔπεσε τοὺς πόδας ἡ ταλαίπωρος γυνὴ καὶ τὸν καθικέτευσε νὰ τὴν λυπηθῇ καὶ νὰ τὴν συγχωρήσῃ. Ὁ Κτησίας τὴν διέταξε νὰ σηκωθῇ, ἤκουε δ' ἀταράχως καὶ μετά τινος ἐνδιαφέροντος τὰς εὐνοϊκὰς συστάσεις τοῦ Ἀρκάδος ὑπὲρ αὐτῆς.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἐπέστρεψε καὶ ὁ Φυλλίδας, χειραγωγῶν τὴν ὀδυρομένην ἔτι μνηστήν του. Ἐνῷ ἡ κόρη ἐχαιρέτισε μὲ φιλόφρον ὄφος πάντας τοὺς προςελθόντας πρὸς ἀπελευθέρωσίν της, ἐπλησίασε πρὸς αὐτὴν ἡ Χρυσηΐς καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν μαρτυρίαν της, περὶ τῆς ἀκάκου καὶ πάντοτε φιλόφρονος πρὸς αὐτὴν συμπεριφορᾶς της. „Αὐτό μοι τὸ εἶπεν ἤδη ἡ Χαριτώ, Χρυσηΐς", ὑπέλαβεν ὁ Φυλλίδας, „καί Σε χρεωστῶ χάριν διὰ τοῦτο. Θά Σε παρωμεν μαζῆ μας καὶ θὰ φροντίσωμεν καὶ διὰ Σέ."

Ἡ γραῖα δυςκόλως κατώρθωσε νὰ συνέλθῃ ἐκ τῆς εὐγνώμονος συγκινήσεώς της. Κατεφίλησε τὰς χεῖρας τοῦ Φυλλίδα καὶ τῆς Χαριτοῦς καὶ δὲν ἐσιώπησεν, εἰμὴ ὅταν ὁ Φυλλίδας στραφεὶς πρὸς τούς φίλους του ἠρώτησε: „Τί μένει λοιπὸν τώρα νὰ κάμωμεν; Πήγαινε Σύ, Ἀρκάς, εἰς τὸ ἄντρον καὶ σύναξε ἐκεῖνα τὰ 1000 χρυσᾶ νομίσματα, ὅσα τοὐλάχιστον ἠμπορέσῃς· αὐτα νὰ τὰ κρατήσῃς ὡς ἀμοιβήν, τὴν ὁποίαν Σοι εἶχον ὑποσχεθῆ. Καὶ Σεῖς, οἱ δοῦλοι, καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ ἡ Χρυσηΐς νὰ πάρετε ἀπὸ τοὺς θησαυροὺς τῶν λῃστῶν ὅ,τι 'μπορεῖτε νὰ κουβαλήσετε." Ἡ διαταγὴ τοῦ Φυλλίδα ἐξετελέσθη ἀνελλιπῶς.

Μετ' ὀλίγον ἀπεφασίσθη, ὁ Φυλλίδας μετὰ τῆς Χαρι-

τοῦς, τοῦ Ἀρκάδος, τῆς Χρυσηΐδος καὶ μέρους τῶν ἐνόπλων ἀνδρῶν ν' ἀπέλθωσιν ἀμέσως εἰς Ὕπατα, ὁ δὲ Κτησίας μεθ' ἑπτὰ δούλων νὰ παραμείνῃ πρὸς φρούρησιν τῶν δεσμίων, μέχρις οὗ ἀφιχθῇ στρατιωτικὴ ἐξ Ὑπάτων δύναμις πρὸς παραλαβήν αὐτῶν. Ὁ Φυλλίδας ἐσκόπει νὰ καταγγείλῃ τὰ συμβάντα εἰς τὰς στρατιωτικὰς τῆς πόλεως ἐκείνης ἀρχὰς ἅμα τῇ ἀφίξει του. Ἤρχισαν λοιπὸν αἱ πρὸς ἀναχώρησιν παρασκευαί, προσήχθη δὲ τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο ὑποζύγιον διὰ τὴν Χαριτώ, τὸ ὁποῖον ὅμως ἐπεσάχθη τώρα· ἡ Χρυσηΐς ἔδειξεν εἰς τοὺς παραμείναντας τὰ τρόφιμα, καὶ μετ' οὐ πολὺ κατήρχοντο τοῦ ὄρους.

Εἰς τὰ Ὕπατα ἔφθασαν τὸ πρωΐ, τὴν δὲ δείλην τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπρόφθασεν εἰς τὸν πύργον τὸ στρατιωτικὸν ἐκεῖθεν σῶμα· οἱ ἡμίσεις τούτων μετήνεγκον τοὺς δεσμίους εἰς τὴν πόλιν, μεταξὺ δ' αὐτῶν ἦτο καὶ ὁ Στράτων. Ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ μείνῃ περιπλέον ἀκινδύνως εἰς τὰς πέριξ πόλεις, προὐτίμησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν πύργον, καὶ ὅταν, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν παραμικρὰν ὑποψίαν, εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν, περιεκυκλώθη ἀμέσως καὶ συνελήφθη. Ἦτο πεπρωμένον νὰ μὴ διαφύγῃ τὴν πρέπουσαν αὐτῷ τύχην. Οἱ ἄλλοι ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν ἔμειναν ἐν τῷ πύργῳ φρουροῦντες· διότι ὁ στρατιωτικὸς τῶν Ὑπάτων διοικητὴς ἀπεφάσισε νὰ κατάσχῃ διὰ παντὸς τὸ ἀπρόσβλητον ἐκεῖνο καὶ φυσικὸν φρούριον διὰ φρουρᾶς, ἥτις ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ τὴν πέριξ χώραν ἀπὸ πάσης ἐπιδρομῆς, ἠδύνατο δὲ καὶ ν' ἀποστερήσῃ τοὺς λῃστὰς τοιούτου κρησφυγέτου.

Ἡ ἐν Ὑπάτοις ἀρχὴ ἐταλαντεύετο κατ' ἀρχὰς μεταξὺ δύο γνωμῶν, ἂν ἔπρεπε δηλ. νὰ διαθέσῃ τοὺς αἰχμαλώτους ὑπὲρ προσεχοῦς τινος θηριομαχίας ἢ νὰ παραδώσῃ αὐτοὺς εἰς ἄμεσον σταύρωσιν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐθεώρησεν ὡς ἀσφαλέστερον νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσῃ ὡς τάχιστα. Καὶ οὕτω ἐν Ὑπάτοις ἐθεῶντο τὴν ἐπαύριον παράδοξόν τινα πομπήν. Ὑπὲρ τοὺς δώδεκα λῃστάς, ἀκολουθοῦμενοι ὑπὸ τάγματος στρατιωτῶν καὶ πλῆθος λαοῦ, εἰσῆλθον διὰ τῆς μεγάλης πύλης, ἕκαστος μὲ πάσσαλον κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ των, προσδεδεμένον εἰς ἄλλον, ἀφ' οὗ ἐξήρτητο ἄλλος λῃστής, καὶ οὕτως καθεξῆς, εἰς τρόπον ὥστε καὶ οἱ δώδεκα νὰ σχηματίζωσιν μίαν εὐθεῖαν γραμμήν. Ὄπισθεν ἤρχοντο μαστιγοφόροι, μαστιγοῦντες τοὺς ἀθλίους καταδίκους. Προηγεῖτο δὲ ὁ Στράτων, μὲ σκυθρωπὸν καὶ ἄγριον πρόσωπον, παρ' αὐτὸν δὲ ὁ γέρων Λάμαχος, κλονούμενος καὶ ἀπηλπισμένος, ὅλως διάφορος τὴν διάθεσιν ἢ κατὰ τὴν προχθεσινὴν ἑσπέραν, ὅτε τὸν εἴδομεν τόσον διασκεδαστικὸν καὶ μάλιστα καλότροπον ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ πύργου. Τίς οἶδεν ὁποίων ἐγκλημάτων ἡ ἀνάμνησις βασανίζει τώρα τὴν συνείδησίν του, ἀπερχομένου εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης.

Τοὺς καταδίκους ὡδήγησαν εἰς ὀλίγον ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπέχοντα λόφον. Ἐκεῖ ἐσταυρώθησαν πάντες, καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας οὐδεὶς διήρχετο ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς καταστροφῆς. Οἱ πεφοβισμένοι κάτοικοι ἐνόμιζον ὅτι θ' ἀκούσουν καὶ πάλιν τὰς οἰμωγὰς καὶ τοὺς στεναγμοὺς τῶν ἐσταυρωμένων.

XIII.

Ὁ Φυλλίδας καὶ ἡ Χαριτὼ ἔμειναν ἐν Ὑπάτοις εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πολέμωνος, ὅπου συνήντησαν καὶ τὸν Χαιρέαν. Τοὺς ὑπεδέχθησαν μὲ πολλὴν χαράν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ Χαριτὼ ἦτο πολὺ καταβεβλημένη ὡς ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων συγκινήσεων κατὰ τὰς τελευταίας ἐκείνας ἡμέρας, ὁ Πολέμων μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν θυγατέρων του ἐπρότεινεν εἰς τὸν Φυλλίδαν νὰ μείνωσι παρ' αὐτῷ ἐπ' ὀλίγον χρόνον, μέχρις οὗ δηλ. ἀναρρώσῃ ἐντελῶς ἡ Χαριτώ· ἠδύνατο δὲ ὁ Φυλλίδας νὰ προσκαλέσῃ ἀμέσως καὶ τοὺς γονεῖς τῆς κόρης, ἡ ὁποία τοὺς ἀπεθύμησε βέβαια μετὰ τὸν ὀδυνηρὸν ἐκεῖνον χωρισμόν. Ὁ Φυλλίδας καὶ ἡ μνηστή του εὐχαρίστως ἀπεδέχθησαν τὴν πρότασιν ταύτην, ἔστειλαν δὲ ἄγγελον εἰς Χαιρώνειαν μετὰ γραμμάτων, δι' ὧν ἀνεκοίνουν εἰς τοὺς οἰκείους τὴν αἰσίαν τῆς Χαριτοῦς ἀπελευθέρωσιν καὶ ἐν ὀνόματι τῆς φιλοξένου οἰκογενείας τοῦ Πολέμωνος προσεκάλουν αὐτοὺς εἰς Ὕπατα.

Ὁ Φιλοκλῆς δὲν ἤργησε νὰ ἔλθῃ ἐκεῖ μετὰ τῆς συζύγου του. Μετὰ τὰς πρώτας περιπτύξεις καὶ τρυφερότητας συνεφώνησαν ὅλοι, ὅπως ἡ ἐν Ὑπάτοις διαμονὴ τῆς κόρης ἀποβῇ ὡς οἷόν τε διασκεδαστικωτέρα καὶ συντελεστικὴ εἰς τὴν ἀνάρρωσίν της καὶ λήθην τῶν τελευταίων κακώσεων. Δὲν ἔλειψαν λοιπὸν αἱ συχναὶ ἐκδρομαὶ εἰς τὰ πέριξ τῆς πόλεως, καθ' ἃς ἡ Χαριτὼ ἐν μέσῳ θορυβωδῶν, εὐθύμων, προσφιλῶν καὶ πρὸς αὐτὴν ἀφωσιωμένων οἰκείων καὶ φίλων ταχέως ἀνεβίωσε, πρὸς ὃ δὲν συνετέλεσαν βέβαια καὶ ὀλίγον ἡ διαρκὴς παρουσία καὶ αἱ περιποιήσεις τοῦ Φυλλίδα. Καὶ οὕτως ἀπέπτη ὡς ὄνειρον ἀπὸ τὸν νοῦν της ἡ ἀνάμνησις τῆς αἰχμαλωσίας της καὶ ἡ ἐρῶσα καρδία της ἐπληρώθη ἐκ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ εὐέλπιδος μέλλοντος.

Τὰς ἑσπερινὰς ὥρας διήρχοντο ἰδίᾳ ζωηρότερον. Τότε παρευρίσκοντο ὅλοι ὁμοῦ ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ καὶ παρὰ τὴν τράπεζαν παρεκάθηντο πολλοὶ οἰκογενειακοὶ τοῦ Πολέμωνος φίλοι, γνωρίζοντες τὸν σκοπὸν τῆς προσελεύσεώς των καὶ φιλοτιμούμενοι νὰ συντελῶσι πάσῃ δυνάμει εἰς τὴν κοινὴν εὐθυμίαν. — Ἑσπέραν τινά, καθ' ἣν ἡ συναναστροφὴ ἦν πολυπληθεστέρα παρείποτε, εἶπεν ὁ Φιλοκλῆς μὲ ἀστεῖον ὕφος: „Εἴμεθα ὅμως εἰς τὰ Ὕπατα, καὶ ἀκόμη δὲν εἴδομεν καμμίαν μάγισσαν, οὔτε κανένα ἄνθρωπον νὰ πετᾷ, οὔτε ν' ἀπολιθωθῇ, οὔτε νὰ γείνῃ λύκος· καὶ τὰ Ὕπατα φημίζονται ἀνέκαθεν ὡς πλήρη μάγων καὶ μαγισσῶν."

„Ἀλλά, πατέρα", ὑπέλαβεν ἡ Χαριτὼ μὲ τὸ ἴδιον ὕφος, „μὴν ἐπιθυμῆς τοιοῦτό τι· ἠμποροῦμεν καὶ ἡμεῖς νὰ πάθωμέν τι."

„Βέβαια, κόρη μου·" εἶπε καὶ ὁ Πολέμων· „ἐδῶ εἰς τὰ Ὕπατα εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνα αὐτὰ τὰ πράγματα· δι' ἕνὸς καὶ μόνον νεύματος μιᾶς μαγίσσης ἠμπορεῖς νὰ χάσῃς καὶ τὴν ὡραιότητα καὶ τὴν νεότητά Σου καὶ νὰ μεταμορφωθῇς εἰς μυῖαν ἢ ἀράχνην. Πιστεύω νὰ φοβῆσαι πολὺ τοιοῦτό τι Χαριτώ μου."

„Καὶ μήπως δὲν μετεμορφώθη ἐδῶ εἰς τὰ Ὕπατα", εἶπεν ὁ Κτησίας, „ὁ ἐκ Πατρῶν Λούκιος εἰς ὄνον; Αὐτὸς κατόπιν περιέγραψε τὰ κατὰ τὴν μεταμόρφωσιν ἐκείνην παθήματά του δι' ὡραίου βιβλίου."

Καὶ ὁ Πολέμων ἔνευσεν ἕνα συμπολίτην του, τὸν Κράτητα, ὅστις διεκρίνετο ἐπὶ εὐφυολογίᾳ καὶ ἀστειότητι ἐν πάσαις ταῖς οἰκογενειακαῖς συναστροφαῖς, καὶ μετ' ὀλίγον ἤρχισε διηγούμενος μετὰ πολλῆς χάριτος τὸν γνωστὸν ἐκεῖνον καὶ φερώνυμον τοῦ Λουκιανοῦ μῦθον, ἀφοῦ ὅμως διὰ σοβαροῦ προοιμίου ἀπέδειξεν εἰς τοὺς ἀκροατάς του, ὅτι αὐτὸς καὶ οὐχὶ ὁ Λούκιος ἦν ὁ ἥρως τοῦ γελοίου παθήματος.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀκάκου ἐκείνης καὶ ἀστειοτάτης διηγήσεως εἶπεν ὁ Φυλλίδας ἀποτεινόμενος πρὸς τον Κράτητα: „Δὲν θὰ λυπῆσαι ὅμως, πιστεύω, διὰ τὸ πάθημά Σου ἐκεῖνο, φίλε μου, διότι εἶδες πολὺν κόσμον διὰ τῆς προσωρινῆς ἐκείνης ἰδιότητός Σου καὶ πολλὰ πράγματα θὰ ἔμαθες."

„Βέβαια! καὶ μάλιστα χαίρω πολύ", προσέθηκεν ὁ Κρά-

Η ΝΥΞ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ.

Εἰκὼν ὑπὸ de Crayer.

τες, „διότι ἔμαθον καὶ ἐσπούδασα ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἰδιότητα τὰ αἰσθήματα καὶ ὅλην τὴν ψυχολογικὴν κατάστασιν τοῦ ἀτυχοῦς γένους τῶν ὄνων."

„Ἠεύρετε ὅμως κι' ἕνα ἄλλο", εἶπε ζωηρῶς δέσποινά τις, „ὁ Κράτης μας ἐφύλαξε καὶ μίαν πολὺ περίεργον ἕξιν τῆς παλαιᾶς ἐκείνης καταστάσεώς του. Ἠμπορεῖ νὰ κινήσῃ τὰ ὦτά του, ὡς . . . . ὄνος!"

Καὶ χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ οὔτε λέξιν ὁ καλὸς Κράτης ἀπέδειξε τὴν ἀλήθειαν τῶν πειρακτικῶν λόγων τῆς δεσποίνης καὶ ἔδωκε δεῖγμα τῆς τέχνης του, ἐνῷ ταὐτοχρόνως ἐκάμεν ἕνα τοιοῦτον μορφασμόν, ὥστε ἅπαντες, μικροί τε καὶ μεγάλοι, ἐγέλασαν θορυβωδῶς καὶ ἀπὸ καρδίας. — Καὶ οὕτω διήρχοντο τὸν χρόνον τῆς ἄλλως βραχείας ἐν Ὑπάτοις διατριβῆς τοῦ Φιλοκλέους καὶ τῶν οἰκείων του.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀνεχώρησεν οὗτος μετὰ τῆς οἰκογενείας του ἐξ Ὑπάτων ἐν συνοδείᾳ τοῦ Χαιρέα καὶ τοῦ υἱοῦ του. Ἐπὶ τῆς ἁμάξης ἀνέβησαν ὁ Φιλοκλῆς μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τῆς θυγατρός του καὶ ὁ Χαιρέας, οἱ δύο νέοι ἠκολούθουν ἔφιπποι, παρ' αὐτοὺς δ' ἐκάθητο ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ τῆς Χαριτοῦς ὑποζυγίου ἡ Χρυσηΐς, κατόπιν δ' ἤρχοντο καί τινες δοῦλοι. Ὅταν ἡ Χρυσηΐς ἀνέβη ἐπὶ τοῦ εὐγενοῦς ὑποζυγίου, εἶπεν ἀστειευόμενος ὁ Φυλλίδας πρὸς τὸν παριππεύοντα φίλον του: „Ἐὰν τυχὸν καὶ αὐτὸς ὁ ὄνος ἔχει πάθει ὡς πρῴην ἄνθρωπος τὸ πάθημα τοῦ Λουκίου ἐκείνου ἢ τοῦ ἰδικοῦ μας Κράτητος, πιστεύω αὐτὴν τὴν στιγμὴν πολὺ νὰ χαίρῃ διὰ τὸ εὐάρεστον φορτίον, τὸ ὁποῖον τώρα φέρει." — „Ὅταν ἔφερε τὴν Χαριτώ", ἀπεκρίθη ὁ Κτησίας, „πιστεύω, νὰ ἔχαιρε πολύ, ἀλλὰ τώρα, νομίζω, ὅτι περισσότερον χαίρεται ἡ Χρυσηΐς ἢ ὁ ὄνος." Ἡ συνοδεία προὐχώρει εὐθυμος καὶ ἔφθασεν ἐνωρὶς εἰς τὴν Ἡράκλειαν. Τὴν ἐπαύριον ὁ Φιλοκλῆς ἐκίνησε μετὰ τῶν οἰκείων του εἰς Χαιρώνειαν, ἀφοῦ ὁ Χαιρέας, καθὼς καὶ ὁ Πολέμων πρότερον ἐν Ὑπάτοις, εἶχε τῷ ὑποσχεθῇ νὰ ἔλθῃ τὸν προσεχῆ μῆνα μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς Χαιρώνειαν διὰ τοὺς γάμους τοῦ Φυλλίδα καὶ τῆς Χαριτοῦς.

XIV.

„Σήμερον εἶνε οἱ γάμοι", εἶπεν ἡ Εὐτυχίς, ἡ γνωστὴ ἡμῖν τροφός, ὅταν ἠγέρθη ἐνωρίτατα. Ἐνεδύθη ταχέως καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου της διὰ νὰ μὴν ἐξυπνίσῃ τὴν εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον κοιμωμένην Χαριτώ. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ Εὐτυχὶς δὲν εἶχε ποτέ καθήκοντα ἐπιτηρήσεως τῶν δούλων καὶ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ θεραπαινίδων, ἀλλὰ σήμερον ἐπεθύμει νὰ ἐπιστατήσῃ εἰς ὅλα ὡς ἡ πρεσβυτέρα σύντροφος τῆς Χαριτοῦς. Διὰ τοῦτο καὶ ἐσηκώθη σήμερον τόσον ἐνωρίς.

Ἀλλ' εὗρε καὶ δούλους καὶ θεραπαινίδας ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐξύπνους καὶ ἐργαζομένους, διότι πολλὰ ἔπρεπε νὰ γείνωσιν ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Καὶ πρῶτον, κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἔπρεπε νὰ στολισθῇ ἡ θύρα τῆς οἰκίας μὲ ἄνθη καὶ μὲ στεφάνους ἐκ κλάδων ἐλαίας καὶ δάφνης, ἐπίσης ἔπρεπε νὰ καθαρισθῶσιν ὅλα τὰ ἀγάλματα καὶ νὰ στεφανωθῶσι, ὅλα δὲ τὰ πολύτιμα τῆς οἰκογενείας κοσμήματα καὶ σκεύη, χρυσῆ καὶ ἀργυρᾶ, νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς θέαν τῶν προσκεκλημένων ἐπὶ πολυτελῶν τραπεζῶν. Πρὸς τούτοις ἔδει να παρασκευασθῶσι καὶ τὰ τοῦ συμποσίου, διότι πολλοὶ ἦσαν οἱ προσκεκλημένοι ἐκ τῆς πόλεως, ἐκτὸς τῶν οἰκογενειῶν τοῦ Χαιρέα καὶ τοῦ Πολέμωνος, ἐξ Ὑπάτων καὶ Ἡρακλείας ἀναμενομένων.

Ἡ Εὐτυχὶς ταχέως ἐπείσθη, ὅτι ἡ παρουσία της μεταξὺ τῶν δούλων ἦν ὅλως περιττὴ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, ὅπου ὑπῆρχον τὰ ἐνδύματα τῆς νύμφης, διὰ νὰ τὰ θαυμάσῃ ἔτι ἅπαξ καὶ διὰ νὰ ἐξυπνίσῃ τὴν Χαριτώ, ἣν ἔπρεπε καὶ νὰ βοηθήσῃ, ὅπως ἐνδυθῇ. Ἀλλὰ καὶ ἡ Χαριτὼ εἶχεν ἤδη ἐξυπνίσει ἀπὸ πολλοῦ. Μετ' ὀλίγον προσῆλθε καὶ κόρη τις φίλης οἰκογενείας καὶ φίλη τῆς Χαριτοῦς, ἥτις εἶχεν ἀναλάβει νὰ φέρῃ ἐκ πλησίον πηγῆς τὸ διὰ τὸ λουτρὸν τῆς νύμφης ὕδωρ.

Μετὰ τὸ λουτρὸν ἤρχισεν ὁ στολισμὸς τῆς νύμφης. Τούτον ἀνέλαβεν ἡ νεωτέρα τῆς οἰκίας δούλη, βοηθουμένη ὑπὸ τῆς μητρὸς καὶ τῆς τροφοῦ, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἡ Χαριτώ μας ἔλαμπεν μὲ τὰ κατάλευκα καὶ περίχρυσα φορέματά της· τοὺς μικροὺς πόδας της περιέσφιγγον λευκὰ ἐπίσης σανδάλια, τοὺς βραχίονας χρυσᾶ ψέλλια καὶ περιδέραιον ἐκ μαργαριτῶν τὸν λαιμόν της· τὴν εὐώδη κόμην της ἐκόσμουν ἐπίσης μαργαρῖται. Δικαία ὑπερηφάνεια ἐπλήρωσε τὴν καρδίαν τῆς μητρός, ἰδούσης μετ' ὀλίγον τόσον ὡραίαν τὴν κόρην της, ἀλλὰ μεγαλειτέρα ἦτο ἡ ὑπερηφάνεια τῆς τροφοῦ, ἥτις δὲν κατώρθωσε βέβαια νὰ κρατηθῇ σιωπηλή, ἐξέφρασε δὲ διὰ πολλῶν ἐπιφωνήσεων τὸν θαυμασμόν της. Τὸν νυμφικὸν πέπλον περιέβαλεν αὐτὴ ἡ μήτηρ εἰς τὴν κόρην, περιέδεσε δ' αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ προσήρμοσε διὰ χρυσῶν πορπῶν, μεθ' ὃ καὶ παρέλαβον τὴν νύμφην εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς τελετῆς.

Ὁ Φυλλίδας, ὁ εὐδαίμων μνηστήρ, ἐκόσμησεν ἐπίσης μεγαλοπρεπῶς τὸν ἴδιον οἶκον καὶ ἀφοῦ ἐλούσθη καὶ ἐνεδύθη προσῆλθεν εἰς τοῦ πενθεροῦ του. Ἐφόρεσε λευκὸν μιλήσιον χιτῶνα καὶ λευκότερον ἱμάτιον, ἡ ὑπόδεσις τῶν ποδῶν του ἦν κομψοτάτη καὶ ἱμάντες χρυσοῦ περιέβαλον τὰς κνήμας του. Στέφανον ἐκ μύρτου ἔφερεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Προσῆλθε δὲ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φιλοκλέους ἐν συνοδείᾳ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν νεαρῶν φίλων του, ἐν οἷς καὶ ὁ Κτησίας.

Παρὰ τῷ Φιλοκλεῖ ἦσαν ἤδη συνηγμένοι οἱ πλεῖστοι οἰκογενειακοὶ φίλοι, ὅλοι λευκὰ ἐνδεδυμένοι καὶ στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέροντες. Ὁ Φιλοκλῆς αὐτὸς ὑπεδέχετο πάντας καὶ πρὸς πάντας ἀπέτεινε φιλόφρονάς τινας λόγους, ἀλλ' ἐγκαρδιώτερον πάντων ὑπεδέχθη ἕνα γέροντα, τὸν ὁποῖον καὶ ἡμεῖς γνωρίζομεν. Οὗτος ἦν ὁ Χρέμων, ὁ πραγματευτὴς τῆς Λεβαδείας, ὅστις τόσον συνετέλεσε διὰ τοῦ Ἀρκάδος εἰς ἀπελευθέρωσιν τῆς Χαριτοῦς. Ὁ Φιλοκλῆς εἶχε προσφέρει αὐτῷ σπουδαῖον χρηματικὸν ποσόν, ἀλλ' ὁ Χρέμων δὲν ἐδέχθη τὴν μεγαλοπρεπῆ ἀμοιβήν, ἰσχυρισθεὶς ὅτι εἶχεν ἀρκετὰ κερδίσει διὰ νὰ ζήσῃ ἀνέτως τὸν ἐπίλοιπον βίον του καὶ ὅτι πολυτιμοτέρα τῶν χρημάτων ἦν δι' αὐτὸν ἡ ἀνάμνησις τοῦ χαρμοσύνου γεγονότος, μάλιστα δὲ ἡ φιλία τοῦ Φιλοκλέους. Ὁ δὲ Φιλοκλῆς ἤμειψε τῷ ὄντι τὸν ἐνάρετον ἄνδρα δι' εἰλικρινοῦς φιλίας καὶ σήμερον δὲν ἐλησμόνησε νὰ τὸν προσκαλέσῃ ἐν τοῖς πρώτοις εἰς τοὺς γάμους τῆς θυγατρός του, ἥτις ὤφειλεν αὐτῷ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ζωήν της.

Ἐν τούτοις δὲν ἐλησμονήθησαν αἱ πρὸς τὸν Δία Τέλειον καὶ τὴν Ἥραν θυσίαι, αὐτὸς δὲ ὁ πατὴρ προέστη τῆς τελευταίας θυσίας ἐν τῷ σηκῷ τοῦ οἴκου ὑπὲρ τῶν νεονύμφων. Καὶ ἄλλαι ἀναμφιβόλως θρησκευτικαὶ διατυπώσεις ἐτελέσθησαν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐν τῳ ἑορτάζοντι οἴκῳ, ἀλλ' οὐδὲν ἀσφαλὲς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν περὶ αὐτῶν, διότι στερούμεθα δυστυχῶς πολλῶν λεπτομερειῶν περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ τῶν προγόνων μας βίου. Βέβαιον εἶνε ὅμως, ὅτι ἱερεῖς δὲν προσήρχοντο εἰς τοὺς ἑλληνικοὺς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γάμους.

Μετὰ ταῦτα παρεκάθισαν οἱ ἑορτάζοντες εἰς κοινὴν ἑστίασιν. Αἱ δέσποιναι καὶ αἱ δεσποινίδες ἐκάθισαν χωριστά, μεταξὺ δ' αὐτῶν καὶ ἡ πεπλοφοροῦσα νύμφη.

Καὶ εἰς τοὺς δούλους τοῦ οἴκου παρετέθη ἐκείνην τὴν ἡμέραν πολυτελεστάτη τράπεζα ἐν τῷ προαυλίῳ. Μεταξὺ δ' αὐτῶν ἀναγνωρίζομεν καὶ τὸν δοῦλον ἐκεῖνον τοῦ Θρασύλλου, ὅστις εἶχε διαταχθῇ νὰ δείξῃ τὸν δρόμον εἰς τοὺς ἀπάγοντας τὴν Χαριτὼ λῃστάς, ἐδραπέτευσεν ὅμως καθ' ὁδὸν καὶ εἰδοποίησε τοὺς οἰκείους τῆς κόρης περὶ τοῦ τόπου τῆς ἀπαγωγῆς. Ὁ Χαιρέας ἐκράτησεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ ἐφρόντισε, κατὰ τὴν ὑπόσχεσίν του, περὶ πλουσίας ἀπὸ μέρους τοῦ Φιλοκλέους ἀμοιβῆς. — Ἀλλὰ ποῦ εἶνε ὁ Ἀρκάς; Τοῦτον δὲν δικαιούμεθα νὰ ζητῶμεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Φιλοκλέους, διότι ὁ ἴδιος συνῃσθάνετο, ὅτι δὲν ἦτο εὔκολον ἀμέσως νὰ προσοικειωθῇ τοὺς τιμίους ἀνθρώπους τῶν μερῶν, ἐν οἷς ἔζησεν ἐπὶ μακρὸν λῃστεύων καὶ κακουργῶν. Ἀπῆλθε λοιπὸν εἰς τὴν πατρίδα του Ρόδον, διὰ νὰ ἀποκατασταθῇ ἐκεῖ μὲ τὰ χρήματά του ὡς ἔντιμος πλέον ἄνθρωπος.

Ἡ εὐωχία διήρκεσε μέχρι τῆς ἑσπέρας, αὐτὴ δὲ ἦτο ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἡ νύμφη ἀπήρχετο εἰς τὸν οἶκον τοῦ νυμφίου. Ἔξω πρὸ τῆς οἰκίας προσήχθη καὶ ἡ πρὸς τοῦτο ἅμαξα. Ἡ Χαριτὼ μετὰ τῆς μητρός της προσῆλθε τότε παρὰ τὸν βωμὸν τῆς Ἑστίας· κατόπιν προσῆλθε καὶ ὁ Φυλλίδας συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ παρανύμφου του Κτησίου καὶ παρέλαβεν ἀπὸ τῆς μητρικῆς χειρὸς τὴν Χαριτώ του διὰ νὰ τὴν ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἅμαξαν. Ἡ Χαριτὼ ἐκάθισε μεταξὺ τῶν δύο ἀνδρῶν. Ἡ μήτηρ ἤναψε πρώτη τὴν νυμφικὴν λαμπάδα, μεθ' ἧς ἤθελε παρακολουθήσει πεζῇ τοὺς νεονύμφους, ἤρχοντο δὲ κατόπιν ἐπίσης λαμπαδηφοροῦντες καὶ πάντες οἱ οἰκεῖοι καὶ οἱ συμμετασχόντες τῆς ἑορτῆς. Οὕτως ἐκίνησεν ἡ πομπὴ καὶ ἀντήχει λιγύφθογγος ὁ ὑμέναιος ὑπὸ τὸν ἦχον αὐλοῦ καὶ κιθάρας. Παρὰ τὴν ὁδὸν ἐχαιρέτιζον ἐπιφωνοῦντες πλεῖστοι γνωστοὶ πολῖται, πρὸ τῶν θυρῶν δ' ἦσαν παμπληθεῖς αἱ περίεργοι πάντοτε γυναῖκες.

Ὁ Φυλλίδας δὲν εἶχε μητέρα διὰ νὰ τὸν ὑποδεχθῇ, κατὰ τὰ ἔθιμα τοῦ καιροῦ, πρὸ τῆς θύρας τοῦ οἴκου ἅμα φθάσαντα μετὰ τῆς νύμφης. Διὰ τοῦτο συγγενής τις δέσποινα ἀνέλαβε τὸ ἱερὸν τοῦτο καθῆκον καὶ ἵστατο ἤδη λαμπαδηφοροῦσα πρὸ τῆς οἰκίας, ὅταν ἡ πομπὴ ἐπλησίασεν ἐκεῖ. Αὕτη παρέλαβε καὶ εἰςήγαγε τὴν νύμφην εἰς τὸν οἶκον, ὅπου ἐν εἴδει αἰσίου οἰωνοῦ ἔρραναν αὐτὴν μὲ ὀπωρικὰ καὶ μικρὰ χρυσᾶ νομίσματα. Ἔξω δὲ τῆς οἰκίας ἔκαυσαν οἱ ἄνδρες, κατ' ἀρχαῖον βοιωτικὸν ἔθος, τὸν ἄξονα τῆς ἁμάξης πρὸς δήλωσιν, ὅτι δὲν ἐπετρέπετο πλέον εἰς τὴν νεόνυμφον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον. Ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Φυλλίδα ἤρχισεν ἄλλο συμπόσιον, εἰς ὃ παρεκάθισαν οἱ μὴ συμμετασχόντες τοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Φιλοκλέους φίλοι καὶ ἡ εὐθυμία διήρκεσε μέχρι τοῦ μεσονυκτίου. Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν χορὸς παρθένων ἔψαλε πάλιν τὸν Ὑμέναιον πρὸ τῆς θύρας τοῦ νυμφικοῦ θαλάμου.

XV.

Συνήθως οἱ διηγηματογράφοι, ἀφοῦ ἑνώσωσι διὰ τοῦ γάμου ἐρωτικόν τι ζεῦγος, διὰ πολλῶν περιπετειῶν ἀξιωθὲν τοῦ εὐτυχήματος τούτου, κόπτουσι τὸ νῆμα τῆς διηγήσεως, λέγοντες ὅτι ἐτελείωσε. Τοῦτο ἠδυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς. Ἀλλὰ πρὶν ἀποχαιρετισθῶμεν, φίλε Ἀναγνῶστα, ἂς ῥίψωμεν ἐν βλέμμα καὶ εἰς τὰ ἀμέσως μεθεπόμενα ἔτη ὡς μὴ καθησυχάσαντες ἔτι ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἱστορηθέντων.

Τί γίνεται ὁ Θρασύλλος:

Ἐπὶ πολλὰ ἔτη οὐδὲν ἠκούσθη περὶ αὐτοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ οὐδεὶς ἴσως τὸν ἐνθυμεῖτο. Ἡμέραν τινὰ ὁ Κτησιφῶν ἦλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φυλλίδα. Δύο ζωηροὶ καὶ τρυφεροὶ παῖδες, υἱοὶ τοῦ Φυλλίδα, ἔπαιζον εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἅμα ἰδόντες τὸν Κτησιφῶντα ἐπήδησαν καὶ τὸν περιέβαλον διὰ τῶν μικρῶν βραχιόνων των. „Κτησιφῶν, Κτησιφῶν, ἦλθες πάλιν; Ἦλθες ἀπὸ τὴν Κόρινθον;" — „Ναί, ναί! Σᾶς ἔφερα καὶ κάτι τι." — „Δεῖξ' τό μας!" — „Αὔριον Σᾶς τὸ φέρνω, τώρα ἦλθα νὰ ἴδω μιὰ στιγμὴ τὸν πατέρα Σας." — „Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα καὶ ἡ ἀδελφαῖς μας εἶνε ἐπίσω ἐκεῖ 'ςτὸν κῆπο. Ἔλα νά Σε πᾶμε ἐμεῖς." Οἱ παῖδες ἔλαβον τὸν Κτησιφῶντα ἀπὸ τῶν χειρῶν καὶ τὸν ἔσυρον πρὸς τὸν κῆπον φωνασκοῦντες.

Εὐθὺς ἀφοῦ ἐχαιρέτισεν ὁ Κτησιφῶν εἶπε πρὸς τὸν Φυλλίδαν καὶ τὴν Χαριτώ: „Εἶδα τὸν Θρασύλλον." — „Ποῦ;" ἠρώτησεν ὁ Φυλλίδας ὡςεὶ ἐπτοημένος καὶ ἔνευσε πρὸς τὰς θυγατέρας του, δύο χαριέστατα πανομοιότυπα τῆς Χαριτοῦς, ν' ἀποσυρθῶσι μετὰ τῶν παίδων. „Καὶ ποῦ εἶδες λοιπὸν τὸν Θρασύλλον; ἠρώτησε καὶ πάλιν. „Τὸν εἶδον εἰς τὴν Κόρινθον καὶ πιστεύω, ὅτι ἠμποροῦμεν νὰ τὸν συλλάβωμεν καὶ νὰ τὸν τιμωρήσωμεν." — „Ὄχι, ὄχι", ὑπέλαβεν ὁ Φυλλίδας, ἐφαίνετο δὲ καὶ ἡ Χαριτὼ συμμεριζομένη τὴν γνώμην του. „Ἄς τὸν ἀφήσωμεν εἰς τὴν τύχην του, ἥτις ἀρκετὰ τὸν τιμωρεῖ καὶ τὸν παιδεύει. Ἀλλὰ πῶς ἔτυχε νὰ τὸν ἰδῇς;"

„Τὸν εἶδον κατά τινα ἑορτὴν τῆς Ἴσιδος, τὴν ὁποίαν ἑορτάζουσιν οἱ Κορίνθιοι κατὰ τὸ ἔαρ ἐπὶ τῇ ἀρχῇ τῆς ἐτησίας ναυτιλίας. Ἡ ἑορτὴ ὀνομάζεται ναῦς τῆς Ἴσιδος. Ἡ λιτανεία ἀρχίζει ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς θεᾶς καὶ κατευθύνεται εἰς τὴν θάλασσαν, ὅπου πλοῖόν τι, στολισμένον ἔξωθεν μὲ αἰγυπτιακὰς ζωγραφίας, ἐγκαινιάζεται πανηγυρικῶς καὶ καθέλκεται κατόπιν εἰς τὸ ὕδωρ. Ἀφοῦ τὸ πλοῖον ἀναχθῇ εἰς τὸ πέλαγος καὶ γίνῃ ἄφαντον, ἐπιστρέφει ἡ πομπὴ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἴσιδος. Ἐκεῖ ἀναπέμπεται καὶ ἄλλη πρὸς τὴν θεὰν εὐχὴ ὑπὲρ τοῦ ρωμαίου Αὐτοκράτορος καὶ τοῦ λαοῦ του καὶ ὕστερον προσέρχεται τὸ πλῆθος μὲ κλάδους καὶ στεφάνους καὶ ἄνθη διὰ νὰ ἀσπασθῇ τοὺς πόδας ἀργυροῦ τῆς Ἴσιδος ἀγάλματος."

„Ἔτυχε λοιπὸν καὶ ἐγὼ νὰ ἐξέλθω διὰ νὰ θεωρήσω τὴν λιτανείαν, τὴν ὁποίαν θὰ Σᾶς περιγράψω ὡς λίαν περίεργον τῷ ὄντι. Πρὸ τῆς κυρίας πομπῆς ἔτρεχε θορυβοῦν πλῆθος ἀνδρῶν ποικιλοτρόπως ἐνδεδυμένων. Ἄλλος μὲ περιεζωσμένον τὸ ξίφος ὡς στρατιώτης ἢ κυνηγὸς καὶ ἄλλος προσωπιδοφόρος ὡς γυνὴ φιλαρέσκως ἐνδεδεμένος καὶ βρίθων κοσμημάτων. Μονομάχοι καὶ ἀθληταὶ πάνοπλοι, φιλόσοφοι γενειοφόροι, ὀρνιθοθῆραι καὶ ἁλιεῖς ἤρχοντο κατόπιν. Ἐξημερομένη ἄρκτος ἦτο περιβεβλημένη γυναικεῖα ἐνδύματα, δυςειδὴς δὲ πίθηκος μὲ φρύγιον πῖλον καὶ ἔνδυμα ὑπεκρίνετο τὸ βάδισμα καὶ τὸ παράστημα ὡραιοτάτου τῆς Ἑλληνικῆς μυθολογίας νεανίου, κρατῶν χρυσοῦν εἰς τὴν χεῖρα κύπελλον· ὄνος μὲ πρόσθετα πτερὰ παρίστα τὸν Πήγασον, παρ' αὐτὸν δ' ὤδευε κυρτὸν γερόντιον ὡς Βελλεροφόντης."

„Μετὰ τούτους ἤρχετο ἡ κυρία πομπή, ἧς προηγεῖτο πάλιν χορὸς λευκειμονουσῶν γυναικῶν, αἵτινες ἔρραινον τὸν δρόμον μὲ ἀνθύλλια καὶ μῦρα· ταύτας ἠκολούθει πλῆθος μέγα λαοῦ, ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, πάντων λαμπαδηφόρων καὶ προχωρούντων ὑπὸ τὸν ἦχον αὐλοῦ καὶ κιθάρας καὶ τὸ ᾆσμα σμήνους παίδων. Κατόπιν ἤρχοντο οἱ κατηχούμενοι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πάντες μὲ λινᾶ ἐνδύματα· αἱ γυναῖκες ἔφερον πέπλον ἐπίσης λινοῦν, οἱ ἄνδρες εἶχον τὴν κεφαλὴν

ὅλην ἐξυρισμένην καὶ ἐκροτάλιζον τὰ εἰς χεῖράς των ὀνομαστὰ τῆς Ἴσιδος κρόταλα. Μετὰ τούτους ἤρχοντο οἱ ἱερεῖς μὲ τὰ σύμβολα τῶν θεῶν. Ὁ πρῶτος ἔφερε λυχνίαν ἐν σχήματι λέμβου, ὁ δεύτερος δύο μικροὺς βωμούς, σύμβολα τῆς ἐπικουρίας καὶ προνοίας τῆς Ἴσιδος καὶ ὁ τρίτος τὸν νικηφόρον φοίνικα χρυσόφυλλον καὶ τὸ σκῆπτρον τῆς εἰρήνης. Ὁ τέταρτος ἔφερεν εἰς περιθέατον ὕψος τὸ ἔμβλημα τῆς θείας εὐθυδικίας καὶ εὐμενείας, ἤτοι χεῖρα ἀνοικτήν, ἔφερε δὲ καὶ ἀγγεῖον, ἀφ' οὗ ἐστάλασσε γάλα, ὁ πέμπτος χρυσῆν σκάφην καὶ παρ' αὐτὸν ἕτερος ἀμφορέα."

„Κατόπιν τούτου προέβαινεν ὁ θεὸς Ἄνουβις κυνὸς ἔχων κεφαλὴν καὶ διὰ μὲν τῆς δεξιᾶς κρατῶν σκῆπτρον, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς φοινίκειον κλάδον. Τοῦτον ἠκολούθει ἡ θεὰ Ἴσις ἐν μορφῇ δαμάλεως, ἐπὶ τῶν δύο ὀπισθίων ποδῶν ἱσταμένης. Παρ' αὐτὴν ἐσύρετο κιβώτιον πλῆρες ἁγίων λειψάνων, ἐν οἷς καὶ ἡ ὑδρία ἐκείνη, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς σύμβολον τῆς ἀρχῆς καὶ προελεύσεως πάντων ἐκ τῆς ἐν τῷ κόσμῳ ὑγρότητος. Τελευταῖος ἤρχετο ὁ ἱεροθύτης.

„Πρὸ παντὸς ἄλλου εἵλκυσε τὴν προσοχήν μου ὁ ὑψηλὸς ἐκεῖνος καὶ ρωμαλέος ἀνήρ, ὅστις παρίστα τὸν Ἄνουβιν. Δὲν ἠξεύρω δὲ διατί τὰ βλέμματά μου προσηλοῦντο πάντοτε ἐπ' αὐτόν. Συνέβη δέ, ὅταν ἡ πομπὴ ἐσταμάτησε μίαν φορὰν καθ' ὁδόν, νὰ ὑψώσῃ ὀλίγον τὴν κυνὸς κεφαλήν του, ἴσως διὰ ν' ἀνασάνῃ ὀλίγον καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶδον τὸ πρόσωπόν του. Ταὐτοχρόνως συνηντήθησαν τὰ βλέμματά μας, καὶ ἀνεγνωρίσαμεν ἀλλήλους. Ἦτον ὁ Θράσυλλος· ὅτι δὲ ἐτρόμαξεν ἐκεῖνος ἅμα ἀναγνωρίσας με, τοῦτο παρετήρησα εἰς τὴν μορφήν του καὶ ἐπείσθην ὡς ἐκ τῆς ταχύτητος, μεθ' ἧς ἔβαλε τὸ κυνικὸν κάλυμμα πάλιν εἰς τὴν κεφαλήν του. Ἐγὼ ὅμως ἔγεινα ἄλλος ἐξ ἄλλου. Τὸ παλαιὸν κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου μῖσος ἀνεφλέχθη πάλιν ἐν τῇ ψυχῇ μου καὶ ἐπεθύμουν νὰ τὸν συλλάβω εὐθὺς καὶ νὰ τὸν παραδώσω ὁ ἴδιος εἰς τὰ δικαστήρια. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐτόλμουν νὰ ταράξω τὴν πομπήν, μοὶ ἔμεινε καὶ καιρὸς νὰ σκεφθῶ καὶ ἡσυχώτερα. Ἐσκέφθην, ὅτι δυνάμεθα νὰ τὸν εὕρωμεν καὶ ἀργότερα, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεφάσισα νά Σοι ἀνακοινώσω πρῶτον τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ ἀκούσω τὴν θέλησίν Σου. Δὲν θὰ ἦνε ὅμως καλὰ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος· ἐφαίνετο ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν βαθέως κεχαραγμένα τὰ ἴχνη ἐλεεινῶν παθῶν, τὰ ὁποῖα ἔβραζον ἀκόμη ἐντὸς τῆς μαύρης ψυχῆς του."

„Εἶμαι πεπεισμένος", εἶπεν ὁ Φυλλίδας, „ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐκαλλιτέρευσε διόλου, καὶ ὅτι δὲν θὰ εὐτυχήσῃ ποτέ μὲ αὐτὴν τὴν κακὴν καρδιάν του καὶ τὴν ἀνήσυχον συνείδησιν, τὴν ὁποίαν ἔχει, καὶ ἂν ἀκόμη φαίνεται εἰς τὸν κόσμον εὐτυχὴς καὶ ἥσυχος."

„Τί εἶχεν ὅμως να κάμῃ· μὲ αὐτοὺς τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἴσιδος;" ἠρώτησεν ὁ Κτησιφῶν.

„Ἀπὸ εὐλαβειαν δὲν θ' ἀνεμίχθη βέβαια εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα", ὑπέλαβεν ὁ Φυλλίδας. „Εἶνε ἀληθές, ὅτι καὶ πολλοὶ Ἕλληνες ἀφιεροῦνται ἀπό τινος εἰς τὴν αἰγυπτιακὴν λατρείαν, ἴσως διότι δὲν ἱκανοποιοῦνται πλέον μὲ τὴν ἐθνικήν μας θρησκείαν. Πολλοὶ ζητοῦσιν ἄλλους θεοὺς καὶ δελεάζονται ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν λάμψιν, τὸ ξένον καὶ τὴν μυστηριώδη φύσιν τοῦ θρησκεύματος τούτου. Ἀλλ' ὁ Φυλλίδας δὲν παρασύρεται ὑπὸ τοιούτων λόγων."

„Οὔτε ἀπὸ φιλοδοξίαν", εἶπεν ὁ Κτησιφῶν· διότι τὸ ἱερατεῖον τῆς Ἴσιδος δὲν ἀπολαύει ἰδιαιτέρας τινὸς ἐκτιμήσεως· ἄλλως τε αὐτός θὰ ἔχῃ τὴν ὑποδεεστέραν μεταξὺ αὐτῶν θέσιν."

„Ἴσως ὅμως κατεσπατάλησεν ὅλην τὴν περιουσίαν του καὶ διὰ τῆς ἀθλιότητος καὶ κακουργίας του τόσον ἐδείνωσε τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν του, ὥστε νὰ θελήσῃ νὰ κρυφθῇ μεταξὺ τῆς συμμορίας ταύτης ἀποφεύγων οὕτω τὴν καταδίωξιν τοῦ νόμου καὶ καθιστῶν ὁπωσοῦν ἀνεκτὸν τὸν βίον του. Θὰ εὑρίσκῃ δὲ πάντοτε εὐκαιρίαν ὅπως δουλεύῃ τὰ αἰσχρὰ πάθη του, διότι ἡ ἔκλυσις καὶ ἡ κακοήθεια τοῦ θρησκεύματος ἐκείνου εἶνε ὅση πλείστη. Ἂς τὸν ἀφήσωμεν ὅμως, φίλε μου, μεταξὺ τῶν ὁμοίων του· πιστεύω καὶ ἡ Χαριτώ μου νὰ μὴ ἐπιθυμῇ διόλου νὰ τὸν ἐκδικηθῶμεν."

„Διόλου", ἀπήντησεν ἡ Χαριτώ· „διατί νὰ ἐκδικηθῶμεν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος δὲν κατώρθωσε νὰ καταστρέψῃ τὴν εὐτυχίαν μας; Ἂς ἀπολαύωμεν εὐγνωμόνως τὴν εὐδαιμονίαν, ἣν οἱ θεοὶ μᾶς ἔδωκαν εὐλογήσαντες τὴν τύχην μας, καὶ ἂς λησμονήσωμεν τοὺς ἐπιβουλευθέντας ἡμᾶς."

„Αὐτοὶ εἶνε ὡραῖοι λόγοι", ὑπέλαβεν ὁ Κτησιφῶν „οἱ ὁποῖοι ἐξέρχονται ἀπὸ τὴν εὐγενῆ καὶ ἥμερον καρδίαν γυναικός. Εἴθε τὴν ἀρχὴν ταύτην νὰ ἐνστερνισθῶσιν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι."

Ἂς ἀρκεσθῶμεν, φίλε Ἀναγνῶστα, μὲ τό λόγιον τοῦτο καὶ ἂς μὴ ἀπαιτήσωμεν ὑψηλοτέρας ἀρχὰς παρ' εἰδωλολάτρου προπάτορός μας. Ἡμεῖς ὅμως ὡς Χριστιανοὶ ὀφείλομεν νὰ προχωρήσωμεν περισσότερον.

[*ἐκ τοῦ γερμανικοῦ*]

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ.

Μονοτονία ἐν Ἀθήναις. — Ἡ κατάρρευσις τῶν σιδηρῶν δοκῶν τοῦ θεάτρου καὶ ὁ Θεός. — Ἡ κλοπὴ τοῦ νομισματικοῦ μουσείου. — Ὁ κ. Ρόϊδης ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν μίαν νύκτα. — Δευτέρα πτῶσις τῆς Κούτρας.

Ἐν Ἀθήναις, 27. Νοεμβρίου.

Ἄκρα μονοτονία ἐπεκράτει τῶν Ἀθηνῶν· δὲν εἴχομεν οὔτε βουλευτικὰς οὔτε δημοτικὰς ἐκλογάς, δὲν εἴχομεν θορυβώδεις διαδηλώσεις μετὰ τῆς εἰκόνος τοῦ ὑποψηφίου περιαγομένης ἐφ' ἁμάξης, ἐν πομπῇ, δίκην ἐπιταφίου, καὶ περιαυγαζομένης ὑπὸ τῆς πολυχρόου λάμψεως τῶν βεγγαλικῶν, δὲν ἠκούετο ἀνὰ τὰς ὁδοὺς παράφωνος ὀρυμαγδὸς ζητωκραυγῶν ὑπ' ἐζώστην τινά, δὲν ἀνερρίπτοντο πυροτεχνήματα ὡς φλογεροὶ ὄφεις περιελισσόμενα γοργῶς ἐν τῷ κενῷ καὶ βροντωδῶς ἐκρηγνύμενα ἢ εἰς μαγευτικῶς γλυκυχρώμους πολυελαίους καταπίπτοντα.

Δὲν εἴχομεν οὔτε τὴν Βουλήν, νὰ λάμπουν τὰ παράθυρα τοῦ Βουλευτηρίου μέχρι βαθείας νυκτός, νὰ φρουρῶσιν παρὰ τὴν μαρμαρίνην κλίμακα τῶν προπυλαίων του οἱ στρατιῶται ἔχοντες ἐστημένα τὰ ὅπλα κατὰ πυραμίδας, φρικίασις νὰ διατρέχῃ τὸ καταπλημμυροῦν τὸν περίβολον τοῦ Βουλευτηρίου πλῆθος περὶ τῆς ἐκβάσεως τῆς ἐντὸς θυελλώδους συζητήσεως, ἀγωνία νὰ συσφίγγῃ μυρίας καρδίας — φεῦ! καὶ μυρίους στομάχους! — ἀνὰ τὴν πόλιν ὅλην καὶ τὴν Ἑλλάδα περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐμπιστοσύνης ψηφοφορίας.

L'ennui naquit un jour de l'uniformité

πλῆξις καὶ ἀνία μᾶς εἶχε καταβάλῃ. Οὐδεμία συγκίνησις· ἐβαδίζομεν μὲ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν ὡσεὶ ἐκανονίζομεν πάντες τὰ βήματά μας πρὸς τὸν βραδὺν ἦχον τοῦ αὐτοῦ τυμπάνου. Ὁ βίος ὅστις δι' ἡμᾶς ἦτο ἄλλοτε χείμαρρος καταιρημνιζόμενος εἶχε καταστῇ ὕδωρ λιμνάζον, κατὰ τὴν γραφικὴν ἔκφρασιν τοῦ συγγραφέως τοῦ Cuore.

Τότε αἱ Ἀθῆναι, ὡς ἐπιτήδειος διευθυντὴς ἐφημερίδος αἰσθανόμενος τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπινοήσῃ τι ὅπως ἀναζωπυρήσῃ τὸ σβεννύμενον ἐνδιαφέρον τῶν ἀναγνωστῶν του, παρήγαγον δύο γεγονότα à sensation· τὴν κατάπτωσιν τῶν σιδηρῶν δοκῶν τοῦ ἀνεγειρομένου θεάτρου καὶ τὸν τραγικὸν ὑπ' αὐτῶν θάνατον πέντε ἀνδρῶν, καὶ τὴν μυστηριώδη κλοπὴν τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ ἐθνικοῦ νομισματικοῦ Μουσείου.

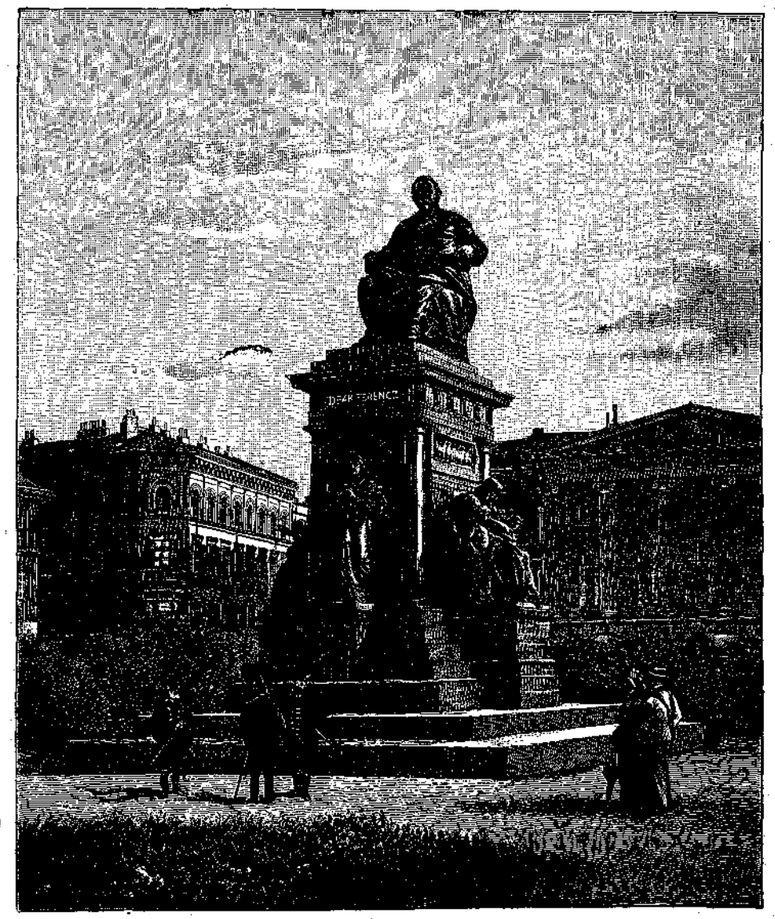

ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΟΥ ΦΡΑΓΚ. ΔΕΑΚ ΕΝ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ.

Ἡ νεναρκωμένη πόλις ἐξηγέρθη· ἄφθονος τροφὴ ἐρρίφθη εἰς τὴν περιεργίαν της· ἤρχισαν τὰ ἄρθρα τῶν ἐφημερίδων „τὸ δυστύχημα τῆς χθὲς" μετὰ λυρικῶν περιγραφῶν πλήρων πάθους, μετ' ἀγανακτήσεως δεινὸν βοώσης κατὰ τῶν βδελυρῶν αἰτίων τοῦ κακουργήματος· ἀλλ' αἱ ἐφημερίδες ὁμοιάζουσι πρὸς τοὺς ὀξυθύμους· παραφέρανται σφόδρα καὶ ξεθυμαίνουν ταχέως· μετὰ πάροδον ὀλίγων ἡμερῶν ἐλησμονήθησαν καὶ τὰ αἴτια καὶ τὰ ἀποτελέσματα· καὶ ὅμως ἐν πενιχροῖς οἰκίσκοις μικρὰ παιδία ῥιγοῦσιν ἐν τῇ ὀρφανίᾳ, παντέρημοι χῆραι ἀπολοφύρονται ἐπὶ νεοσκαφῶν τάφων! . . .

Ἀγνοῶ ἂν ἡ ἀνάκρισις εἰργάσθη ὅσον ἔδει, ἀλλ' ἡ φαντασία τοῦ λαοῦ εἰργάσθη ἐπαρκῶς· ἐδημιούργησε παράδοσίν τινα καθ' ἣν ἐπὶ τοῦ χώρου τοῦ ἀνεγειρομένου θεάτρου ἦτό ποτε ναός· ὅτι ὁσάκις καὶ ἄλλοτε ἐγένετο ἀπόπειρα οἰκοδομῆς ἡ θεία ὀργὴ κατεκρήμνισε τὸ κτίριον θάψασα ὑπὸ τὰ ἐρείπιά του τοὺς βεβήλους ἐργάτας, ὅτι καὶ τώρα τοῦτο συνέβη· ἀλλὰ νομίζω ὅτι δὲν εἶνε ἀνάγκη ν' ἀνέλθωμεν μέχρι τοῦ οὐρανοῦ διὰ νὰ ζητήσωμεν τὴν αἰτίαν τῆς καταρρεύσεως τοῦ θεάτρου, ἐν ᾧ εὑρίσκεται τόσον χαμηλά!

* * *

— Τὸ ἔμαθες;

— Τί;

— Ἔκλεψαν τὸ Νομισματικὸν Μουσεῖον· ἔκλεψαν ὅλα τὰ πολύτιμα νομίσματα· ἡ ἀξία τῶν κλαπέντων ὑπολογίζεται εἰς ὀκτακοσίας χιλιάδας δραχμῶν· εἷς καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου ἀναβιβάζει τὴν ἀξίαν των εἰς τρία ἑκατομμύρια! ἐτηλεγράφησαν εἰς ὅλα τὰ Μουσεῖα τῆς Εὐρώπης. ὅλος ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος συνεταράχθη!

Αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ ἐψιθυρίζοντο ἐν τοῖς καφενείοις, ἐν τοῖς γραφείοις, ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν ταῖς πλατείαις· τινὲς ἐνδιεφέροντο ἐξ ἐπιγνώσεως τῆς ἐπιγενομένης ζημίας καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν δι' ἀτρύτων μόχθων καταρτισθεῖσαν συλλογήν, ἄλλοι ἐνδιεφέροντο διὰ τὸ μυστηριῶδες καὶ μυθιστορικὸν τῆς κλοπῆς, οἱ πολλοὶ ἐκ τῆς συνηθείας τοῦ νὰ ἐνδιαφέρωνται περὶ νομισμάτων, ἔστωσαν καὶ ἀρχαῖα, ἐνορῶντες ἐν τῇ κλοπῇ μέγεθος χρηματικῆς καὶ οὐχὶ ἐπιστημονικῆς ἀξίας.

Ὁ κλέπτης κατῆλθε δια τῶν σωρμάτων τοῦ κεραυναγωγοῦ καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος, ἔλεγον οἱ συζητοῦντες. Τὴν ἐπαύριον τῆς κλοπῆς ὁ τοῖχος πρὸς ὃν διὰ κρίκων συνδέονται τὰ σύρματα τοῦ κεραυναγωγοῦ εὑρέθη ἀπεξεσμένος, εὑρέθησαν δὲ καί τινα νομίσματα, μικρᾶς ὅμως ἀξίας πεσόντα ἴσως ἀπὸ τὰ θυλάκια τοῦ κλέπτου.

— Αὐτὰ εἶνε τεχνάσματα ὅπως παραπλανηθῇ ἡ δικαιοσύνη ἔλεγον ἄλλοι· ὁ κλέπτης ἐξῆλθεν ἐκ τῆς μεγάλης θύρας· δὲν εἶνε κλέπτης κοινὸς ἐκ τῶν ἀναρριχωμένων· εἶνε ἐπιστήμων κλέπτης ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς ἐκλογῆς τῶν νομισμάτων τὴν ὁποίαν ἔκαμε.

Καὶ πράγματι τὸ κλαπέντα ἦσαν ὁλόκληρος ἡ συλλογὴ τῶν ἀττικῶν νομισμάτων, τινὰ ἐκ τῆς ῥωμαϊκῆς καὶ βυζαντιακῆς συλλογῆς, ἱκανὰ δ' ἐκ τῆς συλλογῆς τῶν νομισμάτων τῆς Μ. Ἀσίας. Πλεῖστα δ' ἐκ τούτων ἦσαν σπανιώτατα καὶ πολύτιμα.

Σημ. Ἕνεκα βραδύτητος ἐν τῷ ταχυδρομείῳ ἡ δημοσίευσις τῶν „Χρονικῶν" τούτων ἀνέβλήθη μέχρι τῆς σήμερον.

Ἀμέσως ἡ ἀνάκρισις ἐτέθη ὑπὸ ἀτμόν· ἀνεκρίθησαν πάντες οἱ ὑπάλληλοι ἀπὸ τοῦ Ἐφόρου τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης μέχρι τοῦ ἐσχάτου κλητῆρος· ἐγένοντο προφυλακίσεις· τὴν πρώτην δὲ μετὰ τὴν κλοπὴν νύκτα ἐτέθησαν ὑπὸ ἀστυνομικὴν ἐπιτήρησιν πάντες οἱ ἀνακριθέντες. Εὕξεύρει ἄραγε ὁ συγγραφεὺς τῆς *Παπίσσης Ἰωάννης* ὅτι ἐν ᾧ ἐν τῷ περικόμψῳ γραφείῳ του ἔγραφεν ἴσως σελίδα τινὰ σπινθηροβολοῦσαν ἐξ εὐφυολογίας — ὄ! ὄχι, πρὸ πολλοῦ μᾶς ἔχει ξεσυνηθίσῃ ἀπὸ τὴν ἀπόλαυσιν ταύτην — ἐν ᾧ ἔγραφεν ἄρθρον τι διὰ τὴν Ὥραν κλητῆρες μετημφιεσμένοι παρεφύλαττον παρὰ τὸν ῥωσσικὸν ναὸν κατασκοπεύοντες τὰ πεφωτισμένα του παράθυρα;

Κατεβλήθη τόση φροντὶς νὰ ζητηθῶσιν οἱ κλέπται ἐκεῖ ὅπου δὲν ἦσαν ὥστε δὲν ἔμεινε καιρὸς νὰ τοὺς ζητήσωσιν ἐκεῖ ὅπου ἦσαν. Ἀφ' οὗ δὲ οἱ ἁρμόδιοι ἀπηλπίσθησαν ὅτι θὰ εὕρωσιν ἰδέκν τινὰ ἐν τῇ κεφαλῇ των, ἤλπισαν ὅτι θὰ εὕρωσι τὰ νομίσματα ἐν τοῖς θυλακίοις τῶν ἐπιβατῶν τῶν ἀπερχομένων ἐξ Ἑλλάδος· ἀλλὰ τὰ νομίσματα δὲν ηὐνόησαν αὐτοὺς περισσότερον τῶν ἰδεῶν.

Κατὰ τὰ φαινόμενα οὐδὲν θ' ἀνακαλυφθῇ· ἡ κλοπὴ θὰ μείνῃ διὰ παντὸς ἄγνωστος καὶ μυστηριώδης, παρεκτὸς ἂν ὁ κλέπτης ἀποφασίσῃ ποτέ νὰ γράψῃ τὸ μυθιστόρημα τὸ ὁποῖον διέπραξε· ν' ἀφηγηθῇ τὰς συγκινήσεις του, τὰς περιπετείας τῆς εἰσόδου καὶ ἐξόδου του ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου, τὴν ἀγωνίαν του κατ' ἀρχάς, τοὺς μυκτηριστικοὺς γέλωτάς του εἶτα ἐπὶ ταῖς γενομέναις πρὸς σύλληψιν τοῦ κλέπτου ἐνεργείαις· ἂν δὲ ὡς συγγραφεὺς ἔχῃ τὴν ἱκανότητα, τὴν ὁποίαν ἔχῃ ὡς κλέπτης θὰ πλουτίσῃ βεβαίως μὲ ἔκτακτον, ἔργον τὴν πτωχὴν μας φιλολογίαν.

* * *

Τὴν στιγμὴν ταύτην ἀναγινώσκω ἐν ταῖς πρωϊναῖς ἐφημερίσιν ὅτι οἱ αἰχμάλωτοι τῆς Κοίτρας ἐκηρύχθησαν *ἀθῷοι* ὑπὸ τοῦ στρατοδικείου· αὐτοὶ οὗτοι οἵτινες πρὸ ἓξ μηνῶν κατεδικάσθησαν εἰς τὴν ἐσχάτην τῶν ποινῶν! . . . . . Τὸ σφάλμα ὅλον ἐπερρίφθη εἰς τοὺς πολεμίους· ἂν περιήχθη δίκην ἀγέλης ἀνὰ τὴν Μακεδονίαν ὁ ἑλληνικὸς στρατός, ἂν ἐνεπτύσθη ὑπὸ τοῦ ἑβραϊκοῦ συρφετοῦ, εἰς τοῦτο πταίουσιν οἱ πολέμοι· οὗτοι εἶνε ἀθῷοι! . . .

Ἤθελον νὰ σᾶς γράψω περὶ τῶν δημοτικῶν ἡμῶν ἐκλογῶν, περὶ τοῦ διαπρεποῦς κιθαριστοῦ μας Ξόνδα, περὶ τῆς προτεινομένης ἐκθέσεως Γραφικῆς, ἤθελον νὰ σᾶς περιγράψω μίαν συνεδρίασιν τῆς ἑλληνικῆς βουλῆς, ἀλλ' ἀναβάλλω ταῦτα διὰ τὴν προσεχῆ μου ἐπιστολήν . . . . Εἶνε ἀθῷοι! παράδοξος ἀθῳότης στοιχίσασα τόσον ἀκριβὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα! . . .

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ.

1. ΠΑΥΛΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ. Ἐξ ἀθηναϊκ. φωτογραφίας (ἐν σελ. 369).

2. Η ΝΥΞ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ. Εἰκὼν ὑπὸ de Crayer (ἐν σελ. 372). Οἱ ζωγράφοι πάντων τῶν αἰώνων ἀπὸ Χριστοῦ γεννήσεως, καὶ πρὸ πάντων οἱ ἀθάνατοι τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ὀλλανδίας διδάσκαλοι, οἵτινες διὰ τοῦ χρωστῆρός των παρέστησαν τὰς ὡραιοτέρας σκηνὰς καὶ τὰ θεοειδέστερα πρόςωπα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀκαταπαύστως ἠσχολήθησαν νὰ παραστήσωσι κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς φαντασίας των καὶ τῆς ἱερᾶς ἐμπνεύσεως, ἣν ἔδιδεν αὐτοῖς τὸ ἁγνότερον θρησκευτικὸν αἴσθημα, καὶ τὴν ἱερὰν ἐκείνην νύκτα, καθ' ἣν ἐγεννήθη ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου. Ἡ σημερινὴ ἡμῶν εἰκών, ἐφάμιλλος τῆς ἐν τῷ πρώτῳ τεύχει τῆς „Κλειοῦς" κατὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς ἔτος δημοσιευθείσης, εἶνε ἔργον ὁλλανδοῦ καλλιτέχνου, ζήσαντος κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα καὶ διαπρέψαντος διὰ τῶν ἐκ θρησκευτικῆς πηγῆς εἰλημμένων καλλιτεχνημάτων του. Τὸ πρωτότυπον τῆς εἰκόνος ταύτης φυλάσσεται ἐν τῷ ἐθνικῷ Μουσείῳ τοῦ Ἀμστελοδάμου, ἀγορασθὲν πρὸ ἐτῶν ὑπὸ τῆς Διευθύνσεως αὐτοῦ ἀντὶ πολλῶν χιλιάδων φράγκων.

3. Ο ΔΕΑΚ (Ferencz Deák) ἐγεννήθη τῷ 1802 σωτηρίῳ ἔτει ἐν Kettida, πολίχνῃ τῆς Οὐγγαρίας, καταχθόνιος ἐξ εὐκαταστάτου καὶ εὐγενοῦς Ἑλληνικῆς οἰκογενείας τῶν ἐν Ζέμωνι παροικούντων ἑλλήνων, ὡς αὐτὸς ἔλεγε, καὶ ὡς μαρτυροῦσιν οἱ ἔτι ἐπιζῶντες ἐνταῦθα συγγενεῖς αὐτοῦ.

Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐσπούδασεν εὐδοκίμως τὴν ἐγκύκλιον παιδευσιν, καὶ τελευταῖον τὴν νομικὴν ἐπιστήμην ἐν Οὐγγαρίᾳ, Γερμανίᾳ καὶ Γαλλίᾳ, καὶ τριακονταετὴς ἐξελέγη βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ.

Διὰ *πολιτικοῦ σταδίου* 43 ἐτῶν ὑπεστήριζε πάντοτε τὴν ὀρθὴν καὶ πρακτικὴν γνώμην, οἱ δὲ συμπολῖται αὐτοῦ ἔδρεφαν καὶ δρέπουσι τοὺς ἀφθόνους καὶ ἀγλαοὺς καρποὺς τῆς μετριοπαθείας καὶ τῆς φρονήσεως αὐτοῦ· τῆς δ' ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης τῶν οὐγγρων ἤρξατο ἀξιούμενος ὁ *Δεάκ*, ἀφ' ὅτου ἐν ἔτει 1833 ἐκάθησε τὸ πρῶτον ἐν τῇ Διαίτῃ τοῦ Πρεσβούργου, ἡ δὲ δημοτικότης του διήρκεσε μέχρι τῆς 1 Ἰανουαρίου 1876, ὅτε οἱ Οὔγγροι φιλελεύθεροι ἀπεχαιρέτησαν διὰ παντὸς τὸν θνήσκοντα ἔξοχον καὶ περικλεῆ ἀρχηγόν των· ὀλίγιστοι, ἀληθῶς, πολιτικοὶ ἄνδρες τῶν τε ἀρχαίων καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων ὑπῆρξαν τόσον συνεπεῖς πρὸς ἑαυτούς, καὶ ἐκρίθησαν ὑπὸ τῶν συγχρόνων τόσον δικαίως· ὁ *Δεὰκ* ζήσας καὶ ἀναστραφεὶς ἐν μέσῳ τῶν ἀστῶν τῆς Βουδαπέστης ἐπὶ 40 ἔτη, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λησμονηθῇ ταχέως ὑπὸ τῶν εὐγνωμόνων συμπολιτῶν του.

Ὡς πάντες οἱ Οὔγγροι πατριῶται ἤθελε καὶ ὁ *Δεὰκ* τὴν ἐθνικὴν τῆς Οὐγγαρίας αὐθυπαρξίαν τε καὶ αὐτονομίαν, ἀλλ' ἐν ἀντιθέσει πρὸς πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἐφρόνει, ὅτι ἡ Οὐγγαρία θὰ ἐτήρει καὶ τὴν ὕπαρξίν της καὶ τὴν ἐν Εὐρώπῃ θέσιν της ἄριστα διὰ δυναστικῆς ἑνώσεως πρὸς τὴν Αὐστρίαν· ὅθεν ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθεὶς *δυασμὸς* (dualisme) πληροῖ τὸν διπλοῦν τοῦτον σκοπόν· οὐδέποτε θὰ λησμονήσωσιν οἱ Οὔγγροι ἐκ τίνος φρικαλέας θέσεως ἐξήγαγεν αὐτοὺς πρὸ εἰκοσαετίας το νῦν ἐπικρατοῦν οὐγγρικὸν *σύνταγμα* τοῦ *Δεάκ*.

Οἱ οὔγγροι ἀναμιμνήσκονται εὐγνωμόνως τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ἐπιφανεστάτου καὶ ἀτρομήτου πολεμίου τῆς καταπιέσεως, τοῦ μεγάλου καὶ ἀκραιφνοῦς πατριώτου, ὅστις οὐδέποτε ἐπαύσατο πολεμῶν καὶ διαμαρτυρόμενος, ὅστις οὐδέποτε ἀπέγνω, καὶ ἠγωνίσθη ἐπὶ τέλους τὸ οὐγγρικὸν ἔθνος ἐκ τοῦ σκότους καὶ τῆς δουλείας, εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ εἰς τὸ φῶς. Ἀλλὰ τὸ ἰδιαίτερον αὐτοῦ διακριτικὸν εἶναι, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἐκράτησεν ὁ θαυμάσιος ἀνὴρ ἄσβεστον τὴν δᾷδα τῆς ἐθνικῆς καὶ συνταγματικῆς ἐλευθερίας. Καὶ κατὰ τὰς ζοφερωτάτας ὥρας δὲν ἀπώλεσε τὴν ἐπὶ τὸ εὐτυχὲς μέλλον τῆς Οὐγγαρίας πίστιν αὐτοῦ, καὶ μόνος αὐτὸς διὰ τοῦ χρηστοῦ καὶ ἀμέμπτου χαρακτῆρος, καὶ τῶν σοφῶν συμβουλῶν του πρός τε τὸν ἄνακτα καὶ τοὺς συμπατριώτας, ἐπετέλεσε τὸ θαῦμα τῆς ἐν ἔτει 1867 συνδιαλλαγῆς τῆς Οὐγγαρίας μετὰ τοῦ μονάρχου αὐτῆς καὶ βασιλέως, χωρὶς ν' ἀπόληφθῇ οὐδὲν ἴχνος μνησικακίας·

Ὁ *Δεὰκ* διῆλθε τὸν ἄγαμον καὶ οἰονεὶ ἀσκητικὸν αὐτοῦ βίον ἐν πάσῃ λιτότητι καὶ χριστιανικῇ ἀναστροφῇ, καὶ διετέλεσε διδάσκων τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ τὰ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὰ πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὸν πλησίον καθήκοντα. Τῇ 29. τοῦ παρελθόντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐτελέσθησαν μετὰ πρωτοφανοῦς λαμπρότητος καὶ μεγαλοπρεπείας ἐν Βουδαπέστῃ, τῇ πρωτευούσῃ τοῦ οὐγγρικοῦ βασιλείου, τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος αὐτοῦ, ἐνώπιον τοῦ αὐτοκράτορος καὶ βασιλέως Φραγκίσκου Ἰωσὴφ τοῦ Α΄., πάντων τῶν ἐν τέλει καὶ τῶν κορυφαίων τῆς πολιτείας καὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ πλήθους λαοῦ (ἰδ. ἀριθ. 20 τῆς Κλειοῦς)· ἐν δὲ τῷ ἐθνικῷ μουσείῳ τῆς Πέστης ἐν ἰδιαιτέρᾳ λαμπρᾷ αἰθούσῃ, ἐπισκεπτομένῃ ὑπὸ τῶν βουλομένων εἰς ὡρισμένας ἡμέρας καὶ ὥρας, διατηροῦνται ὡς ἱερὰ *κειμήλια* 80 πολυτελεῖς στέφανοι, δι' ὧν τὸ οὐγγρικὸν ἔθνος καὶ ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια ἐστεφάνωσε τὸ νεκρικὸν αὐτοῦ φορεῖον, ὡς καὶ τὰ ἁπλούστατα ἔπιπλα τοῦ κοιτῶνος, ἐν ᾧ ἐπὶ πλεῖστα ἔτη κατῴκησε καὶ ἀπεβίωσεν ἐν ἀταραξίᾳ καὶ χριστιανικῇ εὐλαβείᾳ ὁ *Δεὰκ* „*ὁ σοφὸς τοῦ ἔθνους*", λίαν εὐλόγως ὑπὸ τοῦ λαοῦ καλούμενος· πρὸς δὲ τούτοις ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ φυλάσσονται καὶ τὰ λιτὰ αὐτοῦ ἐνδύματα δι' ἃ τότε μόνον, λέγουσιν, ἐστενοχωρεῖτο, ὅταν ἔπρεπε νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως ἢ τῆς βασιλίσσης Ἐλισάβετ, ἥτις ἐξόχως ἐτίμα αὐτόν, δι' ὃ καὶ ἰδίᾳ χειρὶ κατέθετο στέφανον λαμπρὸν ἐπὶ τὸν νεκρὸν αὐτοῦ, ἐπὶ τούτῳ ἐλθοῦσα ἐνταῦθα ἐκ Βιέννης.

Ὁ ἀοίδιμος Δεὰκ ἔζησεν ἐν μεγίστῃ οἰκονομίᾳ καὶ μετριότητι, μόλις ἀποζῶν ἀπὸ τοῦ εἰσοδήματος κτήματος πατρικοῦ, καὶ οὐδέποτε παρ' οὐδενὸς λαβὼν χρηματικὴν δωρεάν, ἀλλ' οὔτε ἀντιμισθίαν ὡς βουλευτὴς ἢ ὑπουργός.

Γ. Γ.

Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν 11. Δεκεμβρ. ν. χ. ἀπῆλθεν ἡ Α. Υ. ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος ἐντεῦθεν εἰς Βερολῖνον πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, ἔτυχε δὲ παρὰ τοῦ πολλοῦ Μονάρχου ἐγκαρδίου δεξιώσεως καὶ ἐξαιρετικῶν τιμῶν. Ἐκ τοῦ σταθμοῦ παρέλαβον αὐτὸν ὁ πρέσβυς τοῦ ἡμετέρου βασιλέως Α. Βλάχος καὶ ὁ Γενικὸς Διοικητὴς τῆς γερμανικῆς πρωτευούσης μετ' ἄλλων ἀντιπροςώπων τῆς πόλεως καὶ τῆς αὐλῆς. Ἡ Α. Υ ἔφερε στολὴν ὁπολοχαγοῦ, οἱ δὲ δύο ἀκόλουθοί του ἦσαν ἐν μεγάλῃ στολῇ. Ἐπιβαίνοντες αὐτοκρατορικῶν ἁμαξῶν, ἐπὶ τῆς πρώτης τῶν ὁποίων ἦν ὁ Διάδοχος μετὰ τοῦ Κ. Βλάχου καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας οἱ Κ. Κ. Αὐδερς καὶ Σαπουντζάκης, διηυθύνθησαν εἰς τὰ Ἀνάκτορα. Ἡ Α. Υ. ἐπεσκέφθη κατὰ τὴν 2 μ. μ. ὥραν τὸν Αὐτοκράτορα, εἶτα δὲ τοὺς ἐν Βερολίνῳ εὑρισκομένους πρίγκιπας. Κατὰ τὴν ὥραν παρεκάθισεν ὁ Διάδοχος εἰς τὸ πρὸς τιμὴν αὐτοῦ παρατεθὲν [illegible] ἐν τοῖς ἀνακτόροις, παρῆσαν δ' ἐν αὐτῷ πολλοὶ πρίγκιπες ὁ Ἐρβέρ[illegible] Βίσμαρκ, δύο ὑπουργοί, τὸ προεδρεῖον τῆς Βουλῆς οἱ αὐλικοὶ ὡς καὶ ὁ [illegible]λάχος μετὰ τῶν ἀκολούθων τῆς Α. Υ. Τὸ ἑσπέρας ἡ Αὐτοκράτειρ[illegible] [illegible]θη τὸν Διάδοχον, εἶτα δὲ τὴν ἀκολουθίαν καὶ τὸν Ἕλληνα πρέσβυν. Κατόπιν ὁ Αὐτοκράτωρ προςεκάλεσε τὴν Α. Υ. ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ του καὶ συνδιελέχθη ἐκεῖ μετ' αὐτοῦ περὶ τὰ τρία τέταρτα τῆς ὥρας, ἐνεχείρισε δ' αὐτῷ τὸ παράσημον τοῦ Μεγάλου Ἀετοῦ, ὅπερ ἔφερεν ἐπὶ τοῦ ἰδίου στήθους. Ὁ Ἕλλην βασιλόπαις ἐξῆλθε τῆς συνεντεύξεως συγκεκινημένος καὶ περιχαρής, ἐτηλεγράφησε δὲ πρὸς τὸν Πατέρα του τὰ τῆς δεξιώσεως καὶ ἀνεχώρησεν ἀποκομίζων τὰς ἀρίστας ἐντυπώσεις. Αἱ πρὸς τὸν προςφιλέστατον Διάδοχον ἡμῶν ἀπονεμηθεῖσαι τιμαὶ ἀντανακλῶνται ἐφ' ὅλου τοῦ ἔθνους, ἡ δὲ ἐπιδειχθεῖσα πρὸς αὐτὸν στοργὴ παρὰ τοῦ ἐναρετωτέρου καὶ κραταιοτέρου τῶν Μοναρχῶν εἶνε πρόξενος ἱκανοποιήσεις τῶν σεπτῶν αὐτοῦ Γονέων, τριοῦτον ἐκθρεψάντων Υἱόν.

Ἅμα ἐπανελθὼν ἐκ Βερολίνου κατὰ τὸ μεσονύκτιον τῆς Κυριακῆς εὗρεν ὁ Διάδοχος ἐνταῦθα τὸν πρὸ μικροῦ ἀφικόμενον ἀδελφόν του Γεώργιον, μεθ' οὗ τὴν ἐπαύριον Δευτέραν ἀνεχώρησαν κατευθυνόμενοι διὰ Μονάχου, Βρεντησίου, Κορίνθου εἰς Ἀθήνας, ὅπου θὰ ἑορτάσωσι τὰ Χριστούγεννα.

Ἐν τινι ἐγκρίτῳ ἀμερικανικῷ περιοδικῷ „τῷ ἠλεκτρικῷ Κόσμῳ" ἀναγινώσκομεν περίεργόν τι διάφορον περὶ τῆς τελειοποιήσεως τῆς ὑποβρυχίου τηλεγραφικῆς συγκοινωνίας. Ἐπρόκειτο δὲ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην περὶ τῆς διὰ τοῦ τηλεγραφικοῦ καλωδίου ἀνακοινώσεως τῆς ἐν Λονδίνῳ ἐσχάτως δημοσιευθείσης τραγῳδίας „Locrine" εἰς τὸν „Χρόνον" τῆς Νέας Ὑόρκης. Ἡ τραγῳδία αὕτη, ἥτις ἀνατυπωθεῖσα ἐν τῇ μνημονευθείσῃ ἐφημερίδι κατέλαβεν ὁλοκλήρους δέκα καὶ τέσσαρας αὐτῆς στήλας, πληροῖ 72 σελίδας σχήματος 8ου μετὰ 280 λέξεων κατὰ μέσον ὅρον ἐπὶ ἑκάστης σελίδος καὶ ἀποτελεῖται ἐν συνόλῳ ἐκ 18,000 λέξεων. Ἡ τηλεγραφικὴ ἀνακοίνωσις ἐγένετο διὰ δύο ὑπερωκεανείων τηλεγραφικῶν ἑταιριῶν, τῆς „Commerciall Cable Compagny" καὶ τῆς „Western Union", καὶ ἡ πρώτη μετεβίβασε 10,000 λέξεις, ἡ δὲ δευτέρα τὰς λοιπὰς 8000. Αἱ πρῶται δέκα χιλιάδες λέξεις κατέλαβον διὰ τῶν συνήθων τηλεγραφικῶν σημείων χάρτην μήκους 315 μέτρων, ἀνὰ πᾶν δὲ λεπτὸν μετεβιβάσθησαν 17 λέξεις. Ἀμφότερα τὰ καλώδια εἰργάζοντο ἀδιακόπως ἐπὶ πέντε ὁλοκλήρους ὥρας, μετεβίβασαν δὲ ὅλας τὰς λέξεις ἄνευ σφαλμάτων. Αὕτη βεβαίως εἶνε ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν τηλεγραφικὸν σῦρμα μετεβίβασε τόσον ἐκτεταμένον ἔγγραφον, ἀπεδείχθη δὲ τοιουτοτρόπως ὅτι ὁ τηλέγραφος μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς ἔφθασεν εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τῆς τελειότητος.

Ἀλλόκοτοι φροντίδες. „Δέν με λέγεις, Σὲ παρακαλῶ, διὰ τί πίνεις τόσον πολύ;" — „Θέλω, φίλε μου, νὰ πνίξω τὰς φροντίδας μου." — „Καὶ τὸ κατορθόνεις;" — „Ὄχι δυςτυχῶς, διότι, φαίνεται, ἐξεύρουν νὰ κολυμβοῦν."

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΗΣ ΚΛΕΙΟΥΣ.

ριετία συνεπληρώθη ἤδη ἀφ' ὅτου ἀνέτειλεν εἰς τὸν δημοσιογραφικὸν ὁρίζοντα ἡ Κλειώ. Τὸ δ' ὄνομα αὐτῆς ὡς Ἑλληνικοῦ οἰκογενειακοῦ ἀναγνώσματος συνενοῦντος τὸ ἐπαγωγὸν ἐν τοῖς δημοσιεύμασι πρὸς τὸ καλλιτεχνικὸν τῶν εἰκόνων εἶνε ἤδη γνωστόν, ἴσως δὲ καὶ προσφιλές, πανταχοῦ ἔνθα λαλεῖται ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Τουρκίᾳ καὶ ταῖς ἐν τῇ ξένῃ ἑλληνικαῖς κοινότησι.

Ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ τῆς Κλειοῦς εἰς τὸ τέταρτον ἔτος ἡ Διεύθυνσις αὐτῆς ἐκφράζει θερμὰς εὐχαριστίας πρὸς τοὺς συνεργασθέντας εἰς σύνταξιν τοῦ περιοδικοῦ λογίους, πρὸς τοὺς φιλομούσους συνδρομητάς, καὶ τοὺς συντελέσαντας εἰς διάδοσιν τῆς Κλειοῦς ἀπανταχοῦ ἀντιπροσώπους αὐτῆς.

Ἐγκάρδια ὁμοίως ἀποτείνει εὐχαριστήρια καὶ πρὸς τὴν ἑλληνικὴν δημοσιογραφίαν, ἥτις ὁμόθυμος ἑκάστοτε ἐξῆρε τὸ ἔργον, ὁτὲ μὲν περὶ τῶν δημοσιευμάτων ὁτὲ δὲ περὶ τῶν εἰκονογραφιῶν τῆς Κλειοῦς εὐφήμως ἀποφαινομένη, πάντοτε δ' ἐνθάρρυνσιν παρέχουσα, ἥτις ἐν μέσῳ τῶν ἀτρύτων περὶ τὴν ἔκδοσιν τοιούτου ἔργου δυσχερειῶν, ἀπέβαινε λίαν πολύτιμος.

Ἀπὸ τοῦ τρίτου ἔτους ἰδίᾳ ἡ Διεύθυνσις τῆς Κλειοῦς φιλοτιμουμένη νὰ καταστήσῃ τὸ περιοδικὸν τοῦτο ὡς οἷόν τε τελειότερον καὶ μᾶλλον ἄξιον τῆς πρὸς αὐτὸ ἐπιδεικνυμένης μείζονος ὁσημέραι ἀγάπης τῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν, πολλὰς εἰσήγαγε τὰς βελτιώσεις.

Τὸ καθ' ἡμᾶς ἔθνος κέκτηται ἄνδρας ἐπιφανεῖς διὰ τῆς ὑπερόχου αὐτῶν φιλολογικῆς ἢ ἐπιστημονικῆς ἀξίας, διὰ τῶν βασιλικῶν πρὸς τὸ Γένος δωρεῶν αὐτῶν, πασιγνώστους ἀνὰ τὸ πανελλήνιον. Τοὺς ἀριπρεπεῖς τούτους ἄνδρας ἐπεχειρίσαμεν νὰ ποιήσωμεν καὶ αἰσθητῶς γνωστοὺς διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῶν προσωπογραφιῶν αὐτῶν μετὰ βραχειῶν ἀλλ' ἐπαρκῶν βιογραφικῶν σημειώσεων. Ὥστε μετ' οὐ πολὺ ὁ τὴν Κλειὼ φυλλομετρῶν Ἕλλην θὰ ἔχῃ πολύτιμον λεύκωμα, περιέχον ἄριστα ἐξειργασμένας καὶ πανομοίους τὰς εἰκόνας τῶν πολιτευομένων ἢ ἐπιστημόνων, ποιητῶν ἢ εὐεργετῶν τοῦ ἔθνους, ὧν το ὄνομα ἐπισπᾷ τὸν θαυμασμὸν ἢ τὴν εὐγνωμοσύνην, κρύπτεται ἐν τῷ βάθει τῶν ψυχῶν μετὰ μυστικῶν ἐλπίδων, ἢ ἐξαγγέλλεται διατόρως ὑπὸ τῶν στομάτων, φέρεται περιλαμπὲς ἐπὶ τῶν πτερύγων τῆς δημοσιογραφίας, ἢ διαδίδοται ὡς παράδοσις ὑπὸ τῶν διεσπαρμένων ἀνὰ τὸ Ἑλληνικὸν προξένων, ἰατρῶν ἢ δικηγόρων ἢ διδασκάλων, μέχρι τῶν ἀπωτάτων χωρίων τῆς Θράκης καὶ Μακεδονίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας, μέχρι τοῦ μικροτέρου Ἑλληνικοῦ νησιδρίου.

Καὶ προσωπογραφίας δὲ ἀλλοδαπῶν ἀνδρῶν ἐδημοσίευσε καὶ δημοσιεύσει ἡ Κλειώ, ἀνδρῶν παγκόσμιον κεκτημένων φήμην, δυναμένων νὰ συνταράξωσι τὴν γῆν, νὰ κατακλύσωσι δι' αἵματος τὰ χλοάζοντα πεδία, νὰ σκορπίσωσι τὰ δάκρυα καὶ τὸ μαῦρον πένθος εἰς μυριάδας ἀνθρώπων ἢ νὰ παρατείνωσι τὴν εὐτυχίαν, τὴν εἰρήνην καὶ τα θέλγητρα τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου εἰς χιλιάδας πόλεων καὶ χωρίων· ἐδημοσίευσε δὲ καὶ δημοσιεύσει ἡ Κλειὼ καὶ τὰς εἰκόνας προσώπων, ὧν αἰφνίδιον πολιτικὸν ἢ κοινωνικὸν γεγονὸς ἀνήγαγεν αἴφνης εἰς μεγάλην περιωπὴν καὶ δυναμένων νὰ ἐπιδράσωσιν ἐπὶ τῆς τύχης τῆς Εὐρώπης, ὡς καὶ τὰς εἰκόνας ἐξόχων ἐν ταῖς τέχναις καὶ τοῖς γράμμασι καλλιτεχνῶν ἢ συγγραφέων, ὧν τὰ ὀνόματα πρέπει νὰ γένωνται καὶ παρ' ἡμῖν γνωστά.

Εἰ καὶ ἀρχῆθεν ἡ Κλειὼ πρόγραμμα αὐτῆς εἶχε τὸ νὰ γνωρίσῃ εἰς τοὺς ἀναγνώστας αὐτῆς πᾶν τὸ ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἢ φιλολογικήν, καλλιτεχνικὴν ἢ κοινωνικὴν ἔποψιν ἄξιον λόγου ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ συμβαῖνον, ἡ Διεύθυνσις αὐτῆς μὴ ἀρκεσθεῖσα εἰς τὸ ἐπιτευχθὲν ἠγωνίσθη νὰ καταστήσῃ τὴν Κλειὼ Ἑλληνικὸν περιοδικὸν οὐ μόνον διότι δι' ἑλληνικῶν ἐκτυποῦται χαρακτήρων ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ.

Πολλοὶ τῶν συγχρόνων ἑλλήνων λογογράφων καὶ ποιητῶν ἐτίμησαν τὴν Κλειὼ διὰ πρωτοτύπων ἔργων. Θερμὰς ἰδίᾳ ἀπονέμομεν εὐχαριστίας εἰς τὸν κ. Σπυρίδωνα Παγανέλλην, οὗ τὰ πλήρη ἐπικοῦ κάλλους ἔργα ἀπλήστως ἀναγινώσκονται ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν καὶ πρὸς τὸν ἐν Βερολίνῳ φιλέλληνα κ. Ἔγγελ, οὗ τὰ πλήρη ἑλληνομαθείας καὶ εὐφυΐας ἔργα συχνάκις ἐκόσμησαν τὰς στήλας τῆς Κλειοῦς.

Τὸ ὄνομα *Ἀθῆναι* μετὰ σεβασμοῦ καὶ λατρείας προφέρεται ὑπὸ τῶν θαυμαστῶν τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν· ἀλλ' οὐχὶ μόνον εἰς τοὺς λογίους εἶνε προσφιλέσταται αἱ Ἀθῆναι· ὀπίσω θαλασσῶν καὶ βουνῶν, ἐγγὺς ἢ μακράν, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἑλλάδος ἢ πέραν αὐτῶν ἕλληνες ὑπὸ ποικίλον ἔνδυμα ὀνειροπολοῦσιν αὐτάς· ἡ καρδία αὕτη τοῦ ἑλληνισμοῦ παλμοὺς καὶ συγκινήσεις διεγείρει ἐν πάσῃ ἑλληνικῇ καρδίᾳ· τὸ μέγα αὐτῶν παρελθόν, ἡ θέσις αὐτῶν ὡς πρωτευούσης τῆς Ἑλλάδος περιβάλλει εἰς τὰς Ἀθήνας ἔξοχον ἐπισημότητα, ἀνάγουσαν αὐτὰς εἰς μοναδικὴν πανελλήνιον πόλιν. Τούτου ἕνεκα ἀνέθεμεν εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις κ. Ἀρ. Π. Κο[illegible]ν, νὰ ἐπιστέλλῃ εἰς τὴν Κλειὼ ἑλληνογραφίας ἐξ Ἀθηνῶν, ἀναγραφούσας τὰ ἑκάστοτε συμβαίνοντα, τοὺς πόθους, [illegible]ίδας, τὰς θλίψεις, τὰς χαράς, τὰ ἤθη, τὸν καθ' ἡμέραν βίον τῆς ἐξόχου πόλεως. Τὴν ἐντολὴν δὲ ταύτην ἐξε[illegible]ωσεν ὁ τακτικῶς ἐπιστέλλων ἡμῖν τὰ „Ἀθηναϊκὰ Χρονικὰ" μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης πάσας τὰς δημοσιεύσεις αὐτο[illegible]πιμότητος, πρωτοτυπίας καὶ χάριτος, εἰς εὐρύτερον πάντοτε ἀποβλέπων κύκλον ἀναγνωστῶν.

Τὸ ἰδεώδες ἡμῶν εἰς ὅ, ἀφειδοῦντες δαπανῶν καὶ μόχθων, τείνομεν εἶνε ν' ἀναδείξωμεν τὴν Κλειὼ κατ' ἐξοχὴν ἀνάγνωσμα τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν. Τὸ γενόμενον εἶνε ἤδη ἐπαρκὴς ἐγγύησις περὶ τοῦ γενησομένου.

Ἐπὶ τούτοις ἀποτείνομεν καὶ πάλιν τὴν συνήθη πρὸς τοὺς ἡμετέρους Συνδρομητὰς παράκλησιν, ὅπως ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὴν μικρὰν συνδρομῆς ὑποχρέωσιν ἐνωρίτερον τοῦ λοιποῦ, σπεύσωσι δὲ οἱ καθιστεροῦντες εἰς τὴν ἀπότισιν αὐτῶν. Τοιοῦτον πολυδάπανον ἔργον προϋποθέτει διπλῆν ἀπὸ μέρους τῶν φίλων αὐτοῦ ὑποστήριξιν, ἤτοι τὴν τακτικὴν πληρωμὴν καὶ τὴν συμπαθῆ πρὸς ἄλλους φιλομούσους σύστασιν.

Ἐν Λειψίᾳ, τῇ 15./27. Δεκεμβρίου 1887.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Παῦλος Ἀάμπρος (μετὰ εἰκόνος). — Αἰφνίδιαι ἀσθένειαι καὶ ἀφύσικοι θάνατοι (κατὰ τὸν ἐν Μονάχῳ καθηγ. Νουσβάουμ — τέλος). — Φυλλίδας καὶ Χαριτὼ (Διήγημα ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος — τέλος). — Ἀθηναϊκὰ Χρονικὰ ὑπὸ Ἀριστοτέλους Π. Κουρτίδου. — Πινακοθήκη, ἤτοι ἑρμηνεία τῶν εἰκόνων. — Ποικίλα. (Ὁ διάδοχος Κωνσταντῖνος ἐν Βερολίνῳ. — Ὁ βασιλόπαις Γεωργίος ἐν Λειψίᾳ. — Πρόοδοι τῆς ὑπερωκεανείου τηλεγραφικῆς συγκοινωνίας — Ἀλλόκοτοι φροντίδες. — Πρὸς τοὺς φίλους τῆς Κλειοῦς.

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ. Παῦλος Ἀάμπρος. Ἐξ ἀθηναϊκῆς φωτογραφίας (ἐν σελ. 369). — Ἡ νὺξ τῶν Χριστουγέννων. Εἰκὼν ὑπὸ de Crayer (ἐν σελ. 373). — Τὸ ἄγαλμα τοῦ Φραγκ. Δεάκ.

Ἐκδότης **Π. Δ. ΖΥΓΟΥΡΗΣ.**

Τύποις Bär & Hermann, *ἐν Λειψίᾳ.* — *Χάρτης ἐκ τῆς* Neue Papiermanufactur *ἐν Στρασβούργῳ.* — *Μελάνη* Frey & Sening, *ἐν Λειψίᾳ.*